

Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030

Med utblick mot 2045

Antagen i regionfullmäktige 17 februari 2026

Förord

Västra Götaland är en av Sveriges mest dynamiska och framåtblickande regioner. Här finns internationellt konkurrenskraftiga industrier, ledande forsknings- och innovationsmiljöer samt ett rikt och levande kulturliv. Samtidigt befinner vi oss i en tid präglad av klimatutmaningar, demografiska skiften, geopolitisk osäkerhet och växande krav på förnyelse och kompetensförsörjning. Den regionala utvecklingsstrategin anger den långsiktiga inriktningen för hur vi tillsammans möter dessa förändringar och stärker Västra Götalands fortsatta utveckling och attraktionskraft. Strategin beslutades 2021 och aktualiserades 2026, i enlighet med lag (2010:630) och förordning (2017:583) om regionalt utvecklingsansvar.

Aktualiseringen har genomförts i nära dialog med aktörer i hela länet, som generöst bidragit med kunskap, erfarenheter och engagemang. Arbetet har fokuserat på att stärka genomförandet och se över vad vi tillsammans behöver kraftsamla kring kommande år. Dialogerna visar på ett stort engagemang. Utmaningarna är gemensamma, och därför behöver de lösas i nära samverkan. Samtidigt betonar dialogerna behovet av att stärka vår gemensamma robusthet och omställningsförmåga. Det krävs mod och samhandling, tvärssektoriella arbetssätt och flexibilitet

för att kunna agera vid oväntade händelser och kriser. Men även respekt för mångfalden av intressen och förutsättningar samt att utvecklingsarbetet bygger på etablerad forskning och kunskap.

Den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland vägleder vårt gemensamma utvecklingsarbete för perioden 2021–2030, med en utblick mot 2045. Den pekar ut riktningen för hur vi tillsammans vill utveckla länet, höja livskvaliteten för invånarna och skapa långsiktigt hållbara förutsättningar för näringsliv, kompetensförsörjning och samhällsservice. Du är varmt välkommen att vara en del i arbetet för att göra Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle.

Vänersborg februari 2026

Helen Eliasson
Ordförande regionstyrelsen
Västra Götalandsregionen

Madeleine Jonsson
Ordförande miljö- och
regionutvecklingsnämnden
Västra Götalandsregionen

Ann-Charlotte Järnström
Regiondirektör
Västra Götalandsregionen

Helena Lundberg Nilsson
Regionutvecklingsdirektör
Västra Götalandsregionen

Innehåll

Förord2

Tillsammans ställer vi om4

Strategins mål6

Goda förutsättningar i Västra Götaland8

Samhällsutmaningar som drivkraft9

Fyra långsiktiga prioriteringar 10

Stärka innovationskraften – för ett konkurrenskraftigt näringsliv i framkant..... 12

Bygga kompetens – för bättre kompetensförsörjning och livslångt lärande 14

Öka inkluderingen – för stärkt tillit och sammanhållning 16

Knyta samman Västra Götaland – för hållbar och förbättrad tillgänglighet..... 18

Tillsammans kraftsamlar vi 20

Framtidsrusta barn och unga..... 22

Industrins gröna omställning 23

Ökad robusthet genom samverkan i samhällsplanering 24

Genomförande25

Fyra vägledande principer..... 28

Kunskap och lärande 29

Verktyg och resurser..... 30

Så bidrar strategin till Agenda 203032

Så hänger det ihop 33

Tillsammans ställer vi om

Alla som bor och verkar i Västra Götaland ska ha möjlighet att leva ett gott liv. Nyckeln till Västra Götalands långsiktiga attraktivitet och konkurrenskraft är vår gemensamma förmåga att vara innovativa för att ställa om till ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart samhälle.

Den regionala utvecklingsstrategin anger en långsiktig riktning för omställningen mot ett gott liv i Västra Götaland. Den beskriver mål och prioriteringar där takten i omställningen behöver öka för att skapa ett hållbart, konkurrenskraftigt och attraktivt län där människor vill leva, arbeta och utvecklas samt där företag vill etablera sig och växa. Strategin syftar till att stärka en hållbar utveckling och tillväxt för invånare, företag och välfärden, så att länet kan behålla och skapa arbetstillfällen, upprätthålla sin konkurrenskraft och genomföra de investeringar som krävs för både omställningen och en långsiktigt hållbar välfärd.

För att ställa om till ett hållbart Västra Götaland behöver vi möta flera samhällsutmaningar parallellt. Ingen kan lösa dessa utmaningar på egen hand, utan vi behöver göra det tillsammans. Strategin fokuserar därför på områden som utvecklas dels genom samarbete mellan organisationer och sektorer, dels genom samverkan mellan lokal, regional, nationell och internationell nivå. Den sträcker sig till 2030, med utblick mot 2045.

Vi som genomför strategin

Vi som varit med och tagit fram strategin och bidrar till att den genomförs är näringslivet och dess organisationer, länets 49 kommuner och fyra kommunalförbund, akademi och forskningsinstitut, civilsamhällets organisationer, Västra Götalandsregionen samt Länsstyrelsen och andra statliga myndigheter. Vi har alla olika ansvar, resurser och kunskaper och strategin är plattformen för vår samverkan och för ett kraftfullt genomförande.

Så hänger det ihop

Strategin tar sin utgångspunkt i Vision Västra Götaland – Det goda livet.

Det goda livet förutsätter en hållbar utveckling i tre dimensioner – ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Dessa tre dimensioner är beroende av varandra och förstärker varandra.

Den regionala utvecklingsstrategin bidrar till det regionala genomförandet av internationella, europeiska och nationella utvecklingsstrategier. På global nivå finns Agenda 2030 med 17 hållbarhetsmål. På europeisk nivå finns strategier och regleringar som ska säkerställa en rättvis omställning till en hållbar och konkurrenskraftig ekonomi med mål och åtgärder för klimatneutralitet fram till 2050. På nationell nivå finns Strategin för hållbar regional utveckling.

Regionala utvecklingsstrategin samspelar med tre andra regionala måldokument som är antagna av regionfullmäktige. Dessa måldokument är Strategi för hälso- och sjukvårdens omställning i Västra Götalandsregionen, Trafikförsörjningsprogam 2026-2029 – Västra Götalands kollektivtrafikstrategi och Västra Götalands kulturstrategi och kulturplan.

Strategin vägleder och samlar kommuner, kommunalförbund, näringsliv, akademi och forskningsinstitut, civilsamhällets organisationer samt Länsstyrelsen och andra statliga myndigheter i det gemensamma arbetet med regional utveckling. Strategin och regionfullmäktiges budget styr tillsammans Västra Götalandsregionens satsningar på regional utveckling.

Så läser du den regionala utvecklingsstrategin

Den regionala utvecklingsstrategin pekar ut riktningen för vårt gemensamma arbete för Västra Götalands utveckling. Strategin består av ett mål, fyra långsiktiga prioriteringar och tre områden för tvärasektoriell kraftsamling.

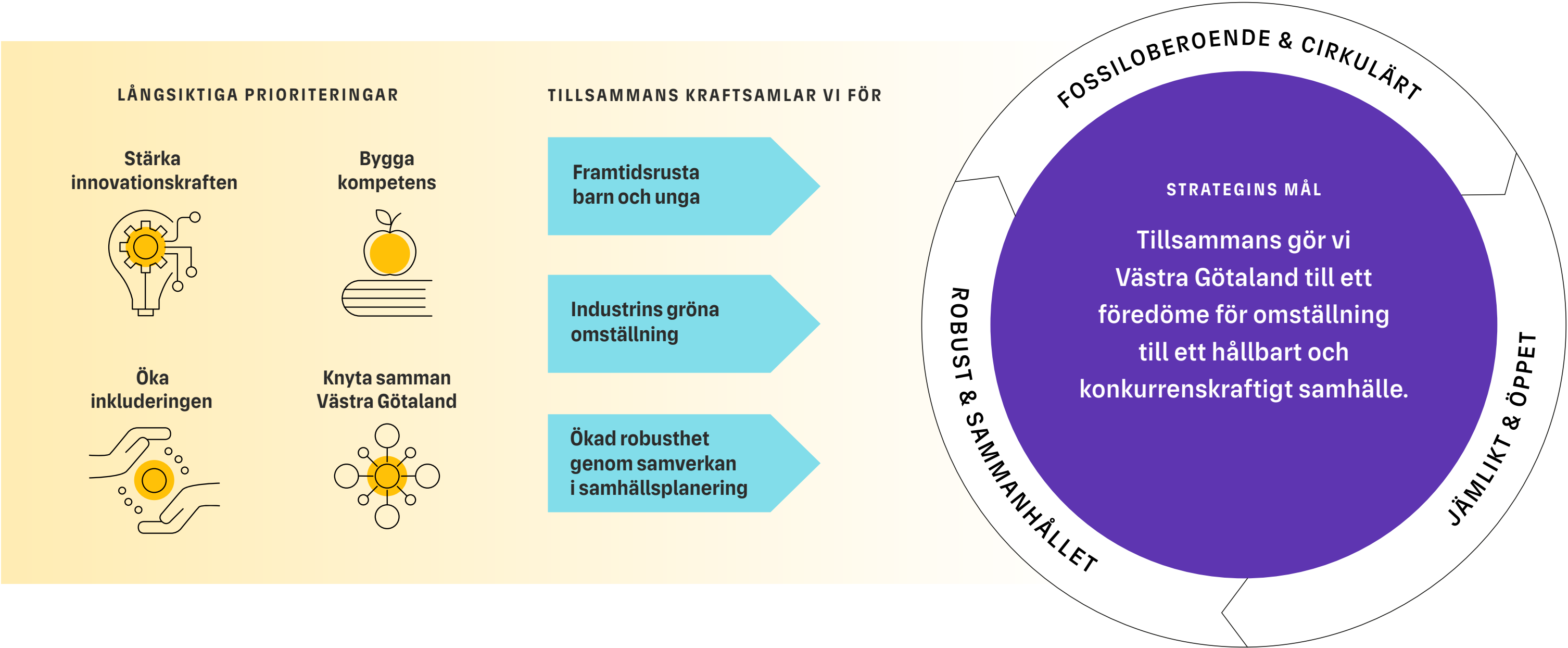
Strategins mål pekar ut riktningen fram till 2030, med utblick mot 2045, och handlar om behovet av att ställa om Västra Götaland till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle. Målet konkretiserar vad en sådan omställning innebär ur ekonomiskt, miljömässigt och socialt perspektiv.

De fyra långsiktiga prioriteringarna beskriver de områden som utgör basen för Västra Götalands samlade och strategiska utvecklingsarbete på regional nivå. Områdena griper in i varandra och kräver strategisk samverkan och gemensamma insatser för att klara omställningen till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle.

Tillsammans kraftsamlar vi inom tre områden som behöver extra fokus för att accelerera omställningstakten. Det innebär att vi stärker vår tvärasekto-
riella samverkan och samordnar utvecklingsarbetet för att åstadkomma viktiga förflyttningar. Områdena för kraftsamling ses över en gång per mandatperiod.

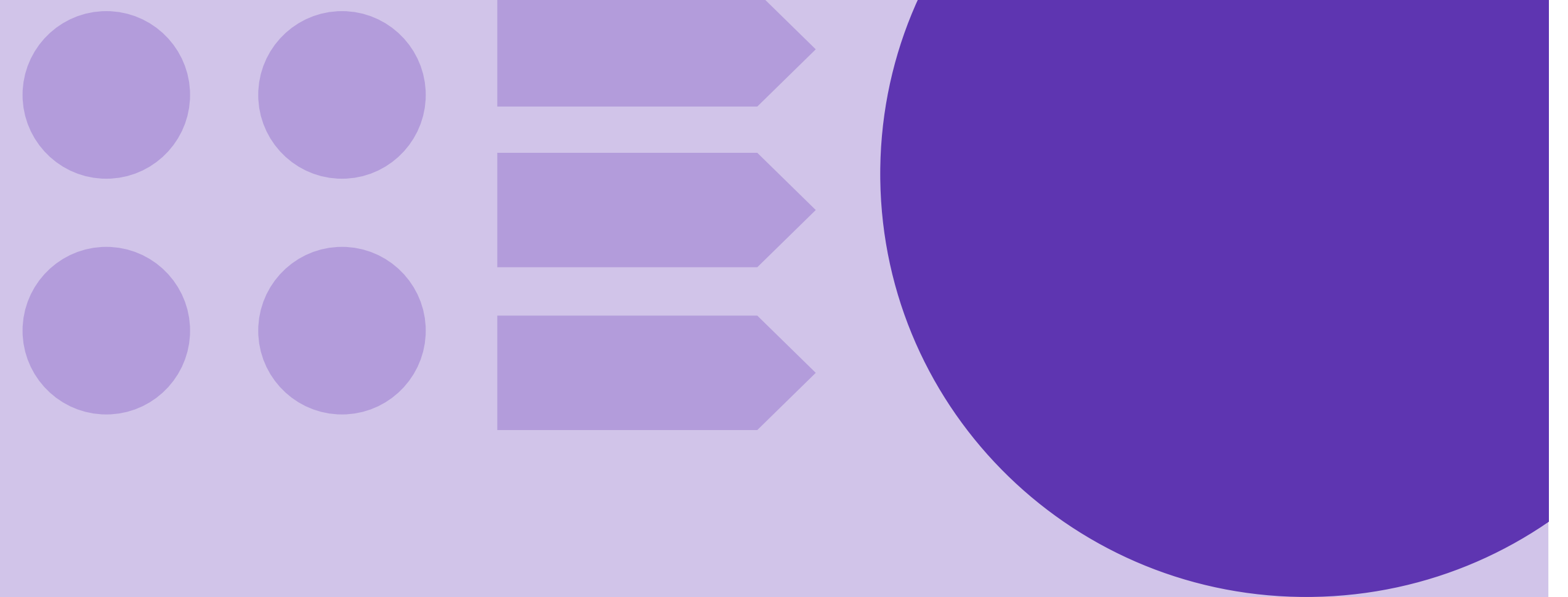
Genomförandet sker i dialog och samverkan, med utgångspunkt i kunskap och lärande. Fyra vägledande principer utmanar och guidar oss (se sidan 28), för att stärka den samlade omställningskapaciteten.

↙ Figuren beskriver den regionala utvecklingsstrategins olika delar och hur de förhåller sig till varandra. Strategin har ett mål, fyra långsiktiga prioriteringar som utgör den breda basen i det regionala utvecklingsarbetet och tre områden som vi tillsammans kraftsamlar kring för att accelerera omställningstakten i riktning mot målet.

Strategins mål

– pekar ut riktningen framåt och handlar om behovet av att ställa om Västra Götaland till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle. Målet konkretiserar vad en sådan omställning innebär ur ekonomiskt, miljömässigt och socialt perspektiv.

Strategins mål

Nyckeln till ett långsiktigt konkurrenskraftigt och attraktivt Västra Götaland är vår gemensamma förmåga till innovativ omställning inom en rad områden. Genom länets samlade styrkor, etablerade samverkansstrukturer och vår gemensamma omställningskapacitet har vi möjlighet att ta ledningen och vara ett föredöme. Det bidrar till att alla som bor och verkar i Västra Götaland ska ha möjlighet att leva ett gott liv. Strategins mål formuleras enligt följande:

”Tillsammans gör vi Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle.”

Målet pekar ut riktningen för Västra Götaland till 2030 med utblick mot 2045, eftersom det krävs långsiktighet när vi samverkar kring komplexa utmaningar och ställer om samhället. Målet konkretiserar och balanserar vad en sådan omställning innebär ur ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt perspektiv: Ett Västra Götaland som ställer om är robust och sammanhållet, jämlikt och öppet samt fossiloberoende och cirkulärt.

Robust och sammanhållet

I det robusta Västra Götaland är samhället motståndskraftigt och kan möta både kända och oförutsedda utmaningar och omvärldshändelser. Näringslivet har hög konkurrenskraft och en internationellt erkänd förmåga att hantera tekniska utvecklingssprång, behovet av nya kompetenser, geopolitisk instabilitet och ekonomiska förändringar. Akademin bidrar genom forskning i framkant samt relevant kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Västra Götaland är också beroende av stark

kompetens inom de blå och gröna näringarna; sjöfarten för att säkra transporter och lantbruk för att trygga livsmedelsförsörjningen och stärka beredskapen. För ett robust samhälle krävs satsningar på jordbrukets utveckling, samt på forskning, innovation och utbildning som bidrar till hållbar produktion och resurseffektivitet. Genom utvecklade strukturer för livslångt lärande och nya, innovativa arbetssätt tillgodoses näringslivets och offentlig sektors behov av arbetskraft och kompetens. Civilsamhällets organisationer bidrar till samhällets förmåga att hantera yttre påfrestningar och till att invånarnas tillit till samhället och varandra är hög. Västra Götaland har därmed en uthållighet och god beredskap att möta effekterna av ett förändrat klimat, geopolitisk instabilitet, omvälvande händelser och kriser.

Det sammanhållna Västra Götaland kännetecknas av en hållbar och förbättrad tillgänglighet och ett välfärdssystem med god demokratisk förankring som gör att invånarna känner sig trygga och får jämlika förutsättningar för att förverkliga och tillgodose sina behov. Utvecklingsarbetet utgår från funktionella samband och samarbeten över gränser, vilket stärker konkurrenskraften för Västra Götaland, Sverige och Europa.

Jämlikt och öppet

I det jämlika Västra Götaland deltar varje människa i samhället på jämställda och jämlika villkor och ingen människa lämnas utanför i samhällsutvecklingen. Där har alla samma möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Samhället är inkluderande och transparent, och invånarna är delaktiga och har tillit till varandra och till

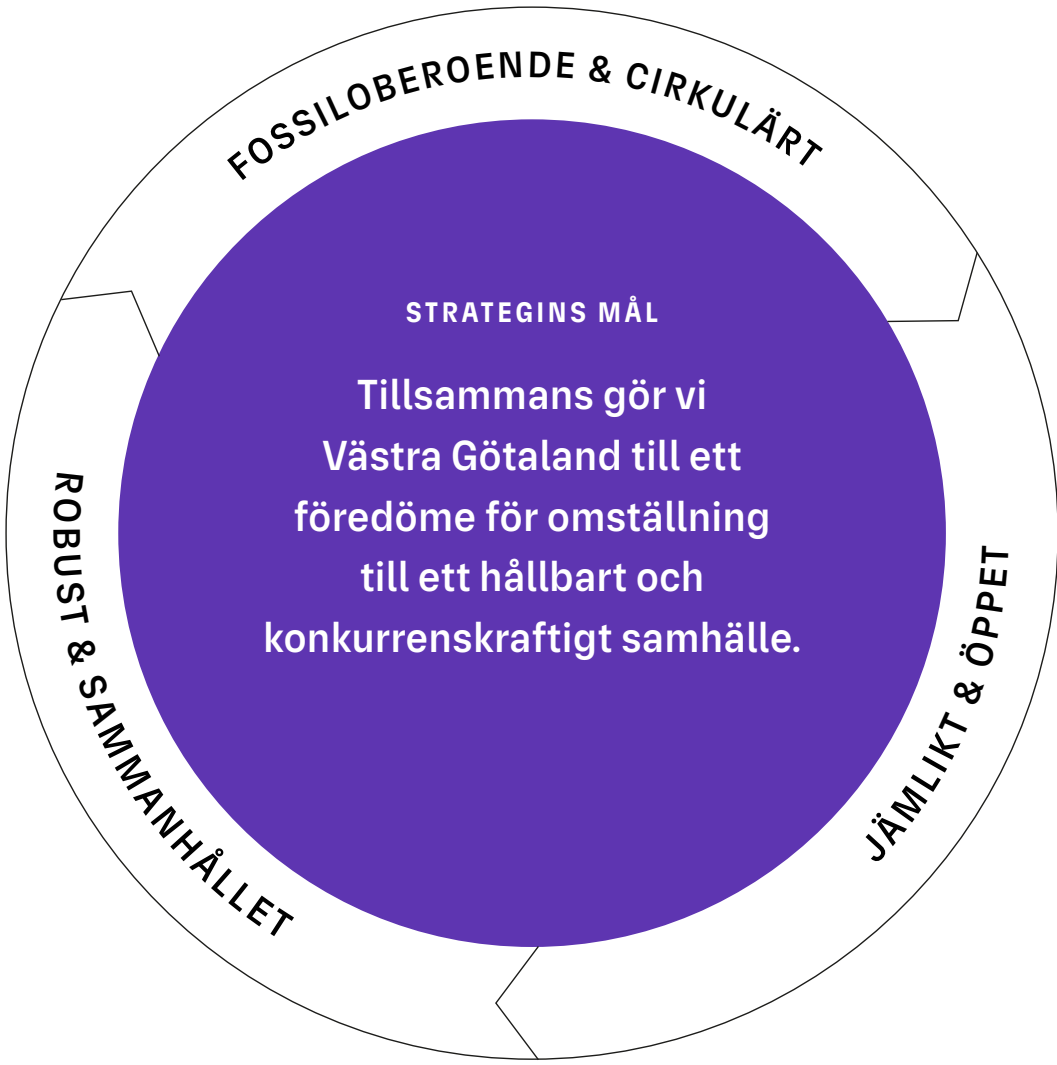
samhället i stort. Olika platsters förutsättningar tas tillvara och det finns ett samspel och utbyte mellan platser både fysiskt och digitalt. Tillgången till, och möjligheten att delta i, förenings- och kulturliv stärker tillhörigheten och välbefinnandet hos invånarna.

Det öppna Västra Götaland är integrerat med omvärlden och har ett rikt utbyte nationellt och internationellt. Genom goda relationer och samarbete med våra grannregioner bidrar vi till en hållbar utveckling både lokalt och globalt.

Fossiloberoende och cirkulärt

I det fossiloberoende och cirkulära Västra Götaland är den privata och offentliga sektorn föregångare som inspirerar och påverkar det nationella, det europeiska och det internationella miljö- och klimatarbetet. Klimatomställningen accelererar, vilket leder till minskade utsläpp från både produktion och konsumtion. Användningen av nyutvunna råvaror minskar. Fossila bränslen och material ersätts med elektrifiering och resurseffektiva och biobaserade produkter och tjänster. Genom att eliminera avfall, hålla produkter och material i användning och återskapa naturliga system minskar Västra Götaland sitt ekologiska fotavtryck och främjar en cirkulär ekonomi. Den biologiska mångfalden stärks och det ger positiva effekter både på människors hälsa och välmående samt på näringslivets konkurrenskraft.

I ett fossiloberoende och cirkulärt Västra Götaland kan och vill invånarna göra hållbara val och bidrar med kreativa lösningar som begränsar miljö- och klimatpåverkan.

Strategin ska bidra till klimatmålen för Västra Götalands län

Sedan 2009 finns ett gemensamt klimatmål i Västra Götaland – att vara en fossiloberoende region år 2030. Förutom Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen står samtliga kommuner och lärosäten samt många företag och organisationer bakom detta mål. Klimatmålet innebär att utsläppen av växthusgaser ska minska med 80 procent från 1990 års nivå till år 2030. Dessutom ska utsläppen av växthusgaser från västsvenskarnas konsumtion minska med 30 procent jämfört med 2010, oavsett var i världen de sker.

Goda förutsättningar i Västra Götaland

Västra Götaland har 1,8 miljoner invånare och består av 49 kommuner. Länet är stort till ytan och består av landsbygder, små och stora kommuner, tätorter och städer. I Västra Götaland finns stora naturresurser med vatten, skogar och den största jordbruksarealen i Sverige. Detta utgör bas för konkurrenskraftiga näringar där det rika naturlivet, den långa kuststräckan, öarna och de många sjöarna även gör länets olika delar attraktiva att besöka, leva och verka i.

Det finns en mångfald av branscher och företag som har stor betydelse för utvecklingen såväl i Västra Götaland som nationellt och internationellt. Västra Götaland har ett rikt kulturliv, ett unikt kulturarv och starkt civilsamhälle och föreningsliv. Det finns en styrka i Västra Götalands långa tradition av samverkan mellan offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhällets organisationer som ger oss goda förutsättningar att vara ett föredöme för omställning.

Västra Götalands geografiska struktur består av fyra regionala kärnor – Göteborg, Borås, Skövde och Trollhättan – Vänersborg–Uddevalla. Samtliga är betydelsefulla utifrån läge, storlek och funktion, där storstadsområdet Göteborg är en tillväxtmotor både för Västsverige och Sverige. Göteborgsregionen har också en särskild roll som centrum för länets arbetsmarknad, forskning och innovation, logistik och transport samt internationella utbyten. Här ligger Skandinavians största hamn och Västsveriges internationella flygplats. Möjligheten till internationella förbindelser och snabba kommunikationer är viktigt för att stärka tillväxten och är en avgörande faktor för tillgänglighet och internationella företag i Västra Götaland. Västra Götaland är Sveriges transport- och logistikcentrum med flera geografiskt utspridda noder där flera transportslag möts.

Alla orter och platser i Västra Götaland har olika funktioner som binds samman i ett nätverk via digital och fysisk infrastruktur, både inom och utanför länets och landets gränser. Det skapar en regional helhet av platser som utvecklas utifrån sina respektive förutsättningar och möjligheter.

Västsverige är en av de starkaste regionerna i Europa när det kommer till innovation och en av de regioner i världen där det satsas mest på investeringar i forskning och utveckling i förhållande till ekonomins storlek. Industrin står för en stor del, däribland fordonsindustrin och life science. Globalt verksamma företag, lärosäten, starka forskningsmiljöer samt välutvecklade strukturer för entreprenörskap och innovation gör Västra Götaland till en ledande region inom både forskning och utveckling. Länets framstående forsknings- och utbildningsmiljöer samt det dynamiska kulturlivet bidrar tillsammans till utveckling, attraktivitet samt nationell och internationell lyskraft.

I Västra Götaland finns många starka och unika branscher och företag som har stor betydelse i ett internationellt perspektiv. Flera branscher, till exempel transportmedelsindustrin och kemiindustrin, befinner sig mitt i stora omvandlingar som kräver både innovation och förändrade kompetenser. I en öppen och internationellt konkurrensutsatt region som Västra Götaland påverkas näringslivet tidigt av både konjunktursvängningar och det geopolitiska läget, men där många års samlat regionalt utvecklingsarbete ger en robust grund att stå på.

Ett samlat och strategiskt regionalt utvecklingsarbete

Det regionala utvecklingsarbetet i Västra Götaland är långsiktigt strategiskt och omfattar utveckling inom kultur och upplevelser, föreningsliv, kompetensförsörjning, näringsliv, forskning och innovation, miljö och klimat. Det omfattar även samhällsplanering, infrastruktur, bredband, kollektivtrafik och platser utveckling samt arbete med folkhälsa, jämställdhet, antidiskriminering och mänskliga rättigheter.

Det finns en lång tradition av att offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhällets organisationer agerar tillsammans i Västra Götaland, både inom länet, med grannregioner och i olika internationella samarbeten. Etablerade samarbetsmiljöer, stabila strukturer och en mångfald av människor ger resurser och förutsättningar att omsätta kunskap och engagemang i hållbara lösningar. Detta bidrar även till länets gemensamma robusthet och förmåga att möta utmaningar och kriser. Det regionala utvecklingsarbete som kännetecknar Västra Götaland är en styrka för att åstadkomma en innovativ omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle, som i sin tur bidrar till välfärdens finansiering.

Samhällsutmaningar som drivkraft

Västra Götaland har ett bra utgångsläge men vi behöver samtidigt möta ett antal regionala och globala utmaningar. Detta innebär att stora samhällssystem behöver ställas om och förändras i grunden, inte minst för att begränsa den globala uppvärmningen och den akuta förlusten av biologisk mångfald.

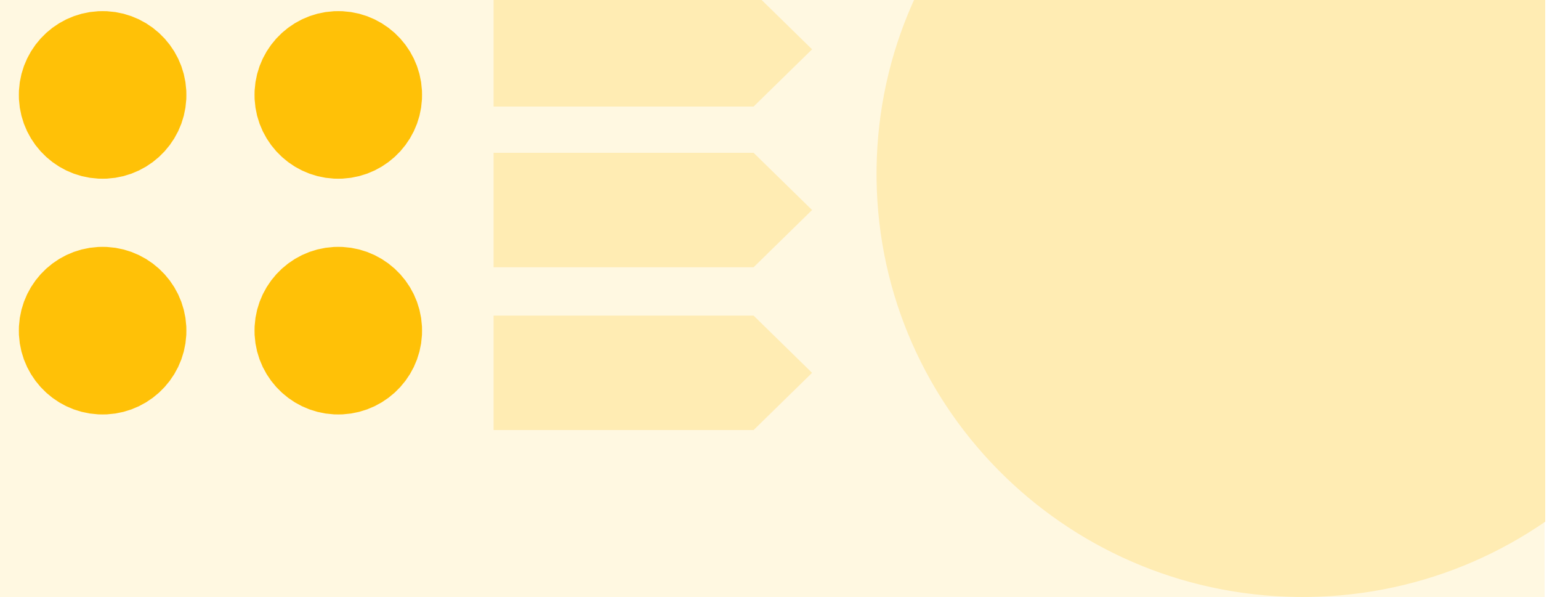
Komplexiteten i de flesta samhällsutmaningarna gör att innovativa lösningar behöver arbetas fram gemensamt och tvärsektoriellt, med hög samlad omställningskapacitet, utifrån Västra Götalands förutsättningar och styrkor. Ett utvecklingsarbete som tar sin grund i samhällsutmaningarna ger kraft i omställningen och är avgörande för länets fortsatta tillväxt och konkurrenskraft.

Strategin tar sin utgångspunkt i följande samhällsutmaningar:

- **Effekterna av klimatpåverkande** utsläpp ökar och den biologiska mångfalden är akut hotad med alltmer allvarliga konsekvenser på samhällsnivå.
- **Det osäkra världsläget** med fler allvarliga kriser och geopolitiska konflikter ställer nya krav på samhälle och näringsliv, bland annat kring stärkt beredskap.
- **Den demografiska utvecklingen** med minskande födelsetal, ökad medellivslängd och lägre andel befolkning i yrkesverksam ålder leder till utmaningar att klara välfärdens uppdrag och näringslivets kompetensförsörjning. Bristen på vissa kompetenser är stor, samtidigt som många saknar arbete.
- **Västsveriges ekonomi och näringsliv** står inför hårdare global konkurrens, snabb förändring i värdekedjor och ökade krav på nyckelkompetenser. För att behålla jobben och länets ledande position inom forskning, innovation och utveckling krävs effektivitet och stärkta satsningar.
- **Den digitala transformationen**, utvecklingen inom AI och andra banbrytande teknologier går snabbt och påverkar alla delar i samhället. Det öppnar nya möjligheter men innebär också etiska dilemman samt risker inom exempelvis cybersäkerhet.
- **Utvecklingsbehoven för transportinfrastruktur**, särskilt för järnväg och kollektivtrafik, är fortsatt stora. Långa ledtider samt en generell brist på finansiering ställer krav på alternativa arbetssätt och lösningar.
- **Invånarnas tillgång till arbete och samhälls-service** skiljer sig åt inom länet. Socioekonomiska klyftor behöver minska och invånare känna sig delaktiga i samhället.
- **Tilliten till samhället och demokratin** riskerar att minska i takt med dels ökad spridning av falsk eller vilseledande information, dels utbredd organiserad brottslighet.
- **En ökande andel unga känner oro** för framtiden och är inte nöjda med livet. Alltför många barn och unga upplever psykisk ohälsa. Många fullföljer inte skolan. Allt yngre personer rekryteras till kriminella gäng.

Fyra långsiktiga prioriteringar

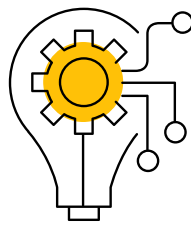
– beskriver de fyra viktigaste områdena för gemensamma insatser för att klara omställningen till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle. Områdena utgör basen i det samlade strategiska utvecklingsarbetet i Västra Götaland.

Strategin pekar ut fyra långsiktiga prioriteringar

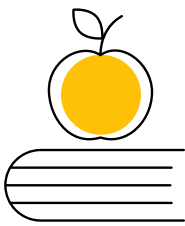
De fyra långsiktiga prioriteringarna beskriver de områden som utgör basen för Västra Götalands samlade regionala utvecklingsarbete. Det krävs strategisk samverkan och gemensamma insatser inom dessa områden för att möta de samhällsutmaningar vi står inför och för att klara av att ställa om till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle.

Samtidigt är det områden där förändringstakten måste accelerera eller där den gemensamma beredskapen bör stärkas för att vi ska klara ett antal banbrytande förändringar.

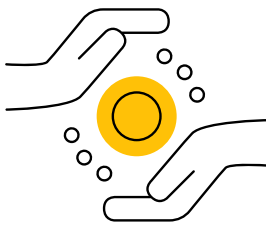
Stärka innovationskraften

- för ett konkurrenskraftigt näringsliv i framkant

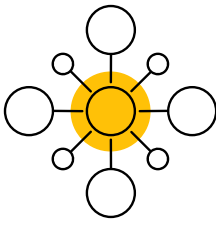
Bygga kompetens

- för bättre kompetensförsörjning och livslångt lärande

Öka inkluderingen

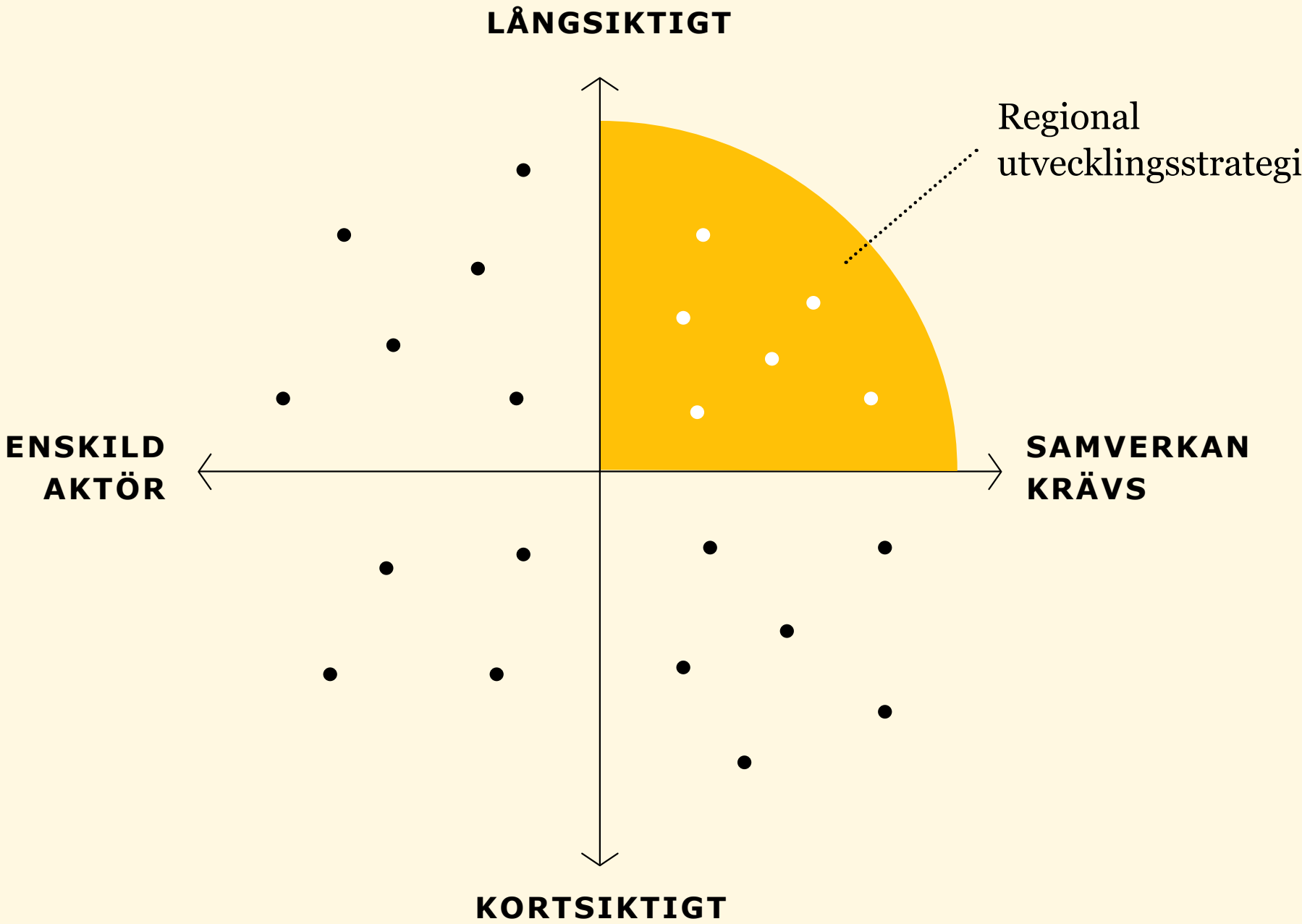
- för tillit och sammanhållning

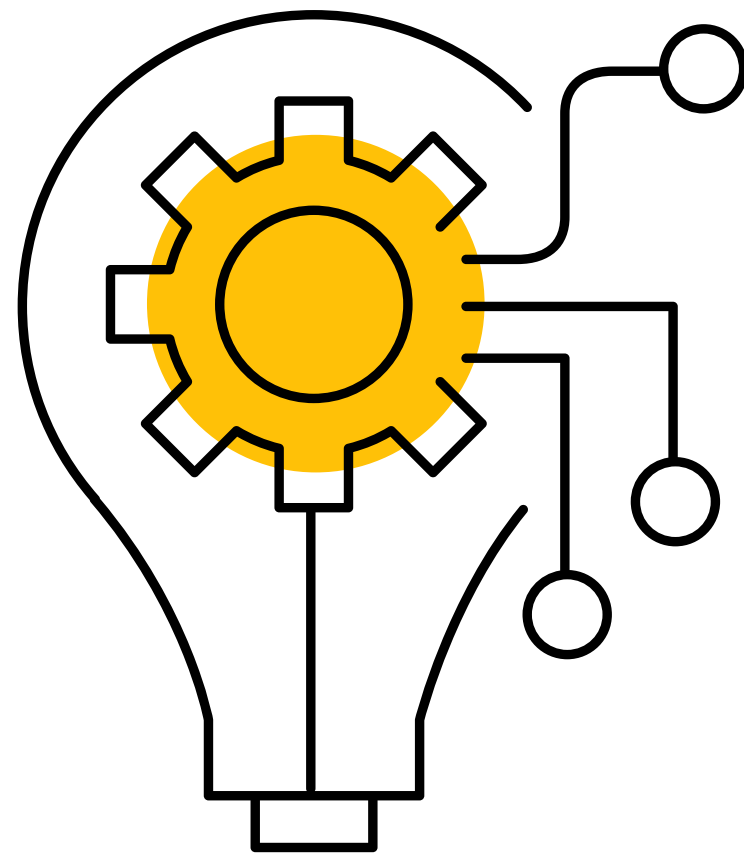

Knyta samman Västra Götaland

- för hållbar och förbättrad tillgänglighet

↪ Strategin prioriterar områden som är långsiktigt strategiskt viktiga för Västra Götalands utveckling och där det behövs samverkan mellan olika aktörer och gemensamma insatser för att klara av att ställa om till ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart och konkurrenskraftigt samhälle.

Stärka innovationskraften

– för ett konkurrenskraftigt näringsliv i framkant

Att stärka innovationskraften handlar om att nyttiggöra kunskap och utveckla idéer med potential att både skynda på omställningen och skapa värde i privat och offentlig sektor. Det omfattar dels insatser för att öka entreprenörskap och nyföretagande och stimulera de mindre företagens innovationskraft, dels satsningar på internationellt starka kluster och forsknings- och innovationsmiljöer.

I ett robust, konkurrenskraftigt och fossiloberoende Västra Götaland bygger vi vidare på vår långa erfarenhet av nära samarbete mellan kunskapsintensiv industri, akademi, forskningsinstitut och offentlig sektor. Det gör oss attraktiva som internationell samarbetspart och som plats för strategiska etableringar och investeringar. Samverkan gör oss även mer motståndskraftiga i tider av ett osäkert världsläge med snabbt förändrade förutsättningar för näringsliv och samhälle.

I Västra Götaland pågår en grön och digital omställning där fossila energikällor fasas ut och linjära värdekedjor ersätts av cirkulära. Elektrifiering, ökad fossilfri elförsörjning och en effektiv produktion och tillgång till hållbara bränslen är avgörande för att stärka konkurrenskraften, behålla jobben och säkerställa framtida utveckling. Stärkt innovationskraft ger nya affärsmöjligheter även inom områden som säkerhet, resiliens och biologisk mångfald. Genom riktade investeringar kan Västra Götaland stärka sin position globalt, öka den långsiktiga konkurrenskraften och bidra till omställningen till ett fossiloberoende samhälle.

Hela det dynamiska systemet behövs, från stora kunskaps- och exportintensiva företag, underleverantörer och tjänsteföretag till bredden av innovativa små och medelstora företag. Därtill sociala företag som främjar nya affärsmodeller och den lokala utvecklingen. Företagsklimatet behöver vara gynnsamt i alla delar av länet. Entreprenöriella inslag i skola, högre utbildning och forskning stärker företagsamheten och bidrar till förnyelse och utveckling av både samhälle och näringsliv. När invånarnas delaktighet och kreativitet, särskilt barns och ungas skaparförmåga, tas tillvara utvecklas morgondagens innovationer, tjänster och företag. Användardriven affärsutveckling kan dessutom bidra till en mer hållbar konsumtion och livsstil.

I Västra Götaland finns områden av särskilt stor betydelse för länets konkurrenskraft, tillväxt och export. Det är viktigt att både behålla nuvarande verksamheter och främja utveckling i riktning mot framtida tekniker och produktionssätt. Strategin ska stärka förutsättningarna för innovativ omställning och hållbar utveckling inom:

- **Hållbar produktion och resursanvändning** innefattar industriutveckling, tillverkningsteknik, dual use, resurseffektiv process- och produktutveckling, nya och biobaserade material samt industrinära tjänster som digitalisering, cirkulära affärsmodeller och energiförsörjning.
- **Banbrytande tekniker** innefattar nya framväxande teknikområden med hög potential för systemförändring, tillväxt och minskat omvärldsberoende, såsom AI, avancerad digital teknik, kvantteknik, energiteknik, material- och produktionsteknik samt bioteknik.
- **Hälsa och life science** omfattar utveckling av läkemedel, medicinteknik, välfärdsteknik och innovationer inom hälso- och sjukvård med fokus på precisionshälsa och nyttiggörande av digitaliseringens möjligheter.
- **Livsmedelssystem, gröna, blå och skogliga näringar** utgår från länets stora naturresurser med hav, sjöar, kust, skogs- och jordbruksarealer och har fokus på innovation, produktion, vidareförädling och robusthet.
- **Framtidens mobilitet** samlar styrkan i fordons-, sjöfart-, flyg- och rymdindustrin, med innovation inom logistik, självkörande tekniker, drönare, elektrifiering och nya typer av tjänster för både person- och gods-transporter.

- **Besöksnäring samt kulturella och kreativa branscher** tillvaratar kompetens och utvecklingspotential inom evenemangsutveckling, film, spel och audiovisuell sektor samt textil, mode och design för ökad attraktivitet och konkurrenskraft.

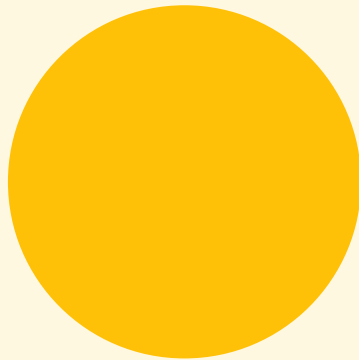
Samverkan och kunskapsöverföring blir allt viktigare när traditionella branscher vävs samman på nya sätt och med nya branscher. Små och medelstora företag driver på förändringen med innovation och snabb produktutveckling, vilket stärker sysselsättning och företagens lönsamhet. För att nå framgång och effektivisera både privat och offentlig sektor, behövs satsningar på digital transformation, banbrytande tekniker samt kompetensutveckling i samarbete med institut och akademi. Innovations- och utvecklingskraften ökar när mångfald och jämställdhet betraktas som konkurrensfördelar.

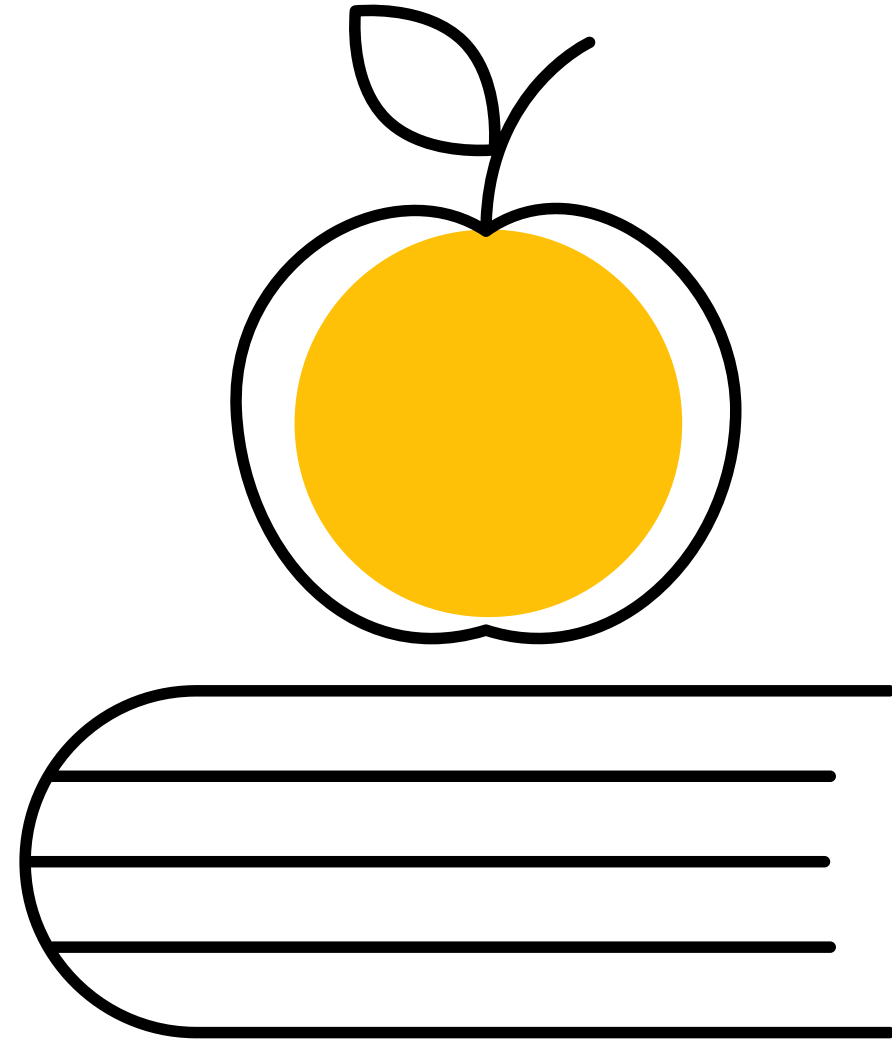
Fortsatt starka forsknings- och innovationsmiljöer möjliggör värdeskapande samarbeten mellan små och stora företag, akademi och offentlig sektor. Nätverk är nyckeln både till företagens tillväxt och till att de ska stanna i Västra Götaland. Samverkan över länsgränserna och deltagande i europeiska samarbeten tillför ny kunskap, sprider goda exempel och stärker effekterna av regionala satsningar.

Innovationer behöver kommersialiseras eller på annat sätt tillämpas i praktiken och därefter spridas för att göra skillnad. Offentlig sektor behöver, tillsammans med privat sektor, efterfråga, upphandla och driva på satsningar för förnyelse och attrahera kompetenser och kapital för utveckling. Innovationer måste kombinera teknik och affärsmodeller med etik, sociala behov, lagar och regler för att möta olika samhällsutmaningar. Test och demonstration i pilotform, verklig och digital miljö hjälper till att hantera komplexitet och risker, påskynda uppskalning och skapa en tidig hemmamarknad för globala lösningar.

Exempel på långsiktigt viktiga samverkansområden för att stärka innovationskraften:

- Stimulera entreprenörskap samt utveckla och ta tillvara barns och ungas kreativitet och färdigheter.
- Främja nyföretagande och bidra till ökad konkurrenskraft och förändringsförmåga i små och medelstora företag genom att skapa ett attraktivt företagsklimat i hela länet, i samverkan med kommunerna, och genom att främja digitalisering, cirkulära affärsmodeller samt utvecklat klimat- och hållbarhetsarbete.
- Öka den internationella konkurrenskraften genom satsningar på exempelvis hållbar produktion och resursanvändning, banbrytande tekniker, hälsa och life science, hållbar mobilitet, livsmedelssystem, gröna, blå och skogliga näringar, besöksnäring samt kulturella och kreativa branscher.
- Stärka den västsvenska attraktiviteten för internationell spetskompetens, strategiska etableringar och investeringar.
- Satsa på innovationsmiljöer för att utveckla, skala upp och nyttiggöra lösningar i samverkan mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor.
- Stärka samverkan över länsgränserna, nationellt och i europeiska partnerskap för uppväxling av regionala satsningar.

Bygga kompetens

– för bättre kompetensförsörjning och livslångt lärande

Att bygga kompetens handlar om att stärka tillgången till den kunskap som krävs för samhällets och näringslivets utveckling. Utbildning och arbete är grunden för att människor och företag ska växa. Den gröna och digitala omställningen kräver att vi lär och agerar utifrån ny kunskap och ändrade förutsättningar. När behovet av kompetens snabbt förändras blir möjligheterna till livslångt lärande allt viktigare.

Det finns flera utmaningar i att möta framtidens arbetsmarknad. Utvecklingen inom både privat och offentlig sektor förutsätter tillräckligt med arbetskraft med efterfrågad kompetens och det finns ett ömsesidigt beroende mellan sektorerna. Utan tillgång till rätt kompetens kan effekten bli att företag flyttar sin verksamhet ut ur landet och att den offentliga sektorn inte kan upprätthålla välfärden och viktiga samhällsfunktioner. Enskilda företag och organisationer har behov av att både nyanställa kvalificerad arbetskraft och utbilda befintlig personal.

Behovet av kompetens förändras till följd av digitalisering, automatisering, AI och andra banbrytande tekniker samt högre krav på hållbarhet. För att Västra Götaland ska bli fossiloberoende och cirkulärt krävs nya kompetenser och att vi nyttiggör ny forskning. Det geopolitiska läget och ökade säkerhetshot påverkar arbetsmarknaden och kompetensbehoven i stor utsträckning och kan leda till att hela branscher omformas snabbt. Efterfrågan på kompetens förväntas öka inom flera sektorer samtidigt som många går i pension, födelsetalen går ner och andelen människor i arbetsförålder minskar. Det behövs både personer med yrkesutbildning på olika nivåer, spetskompetenser och forskare. Förmågan att förutsäga vilken kompetens som behövs i framtiden och att ställa om till nya och innovativa arbetssätt blir allt viktigare. Här kan digitaliseringen och AI vara möjliggörare.

Matchningen mellan utbud och efterfrågan på kompetens förutsätter ett nära samarbete mellan utbildningsanordnare, arbetsgivare och branschföreträdare samt att utbildningssystemen organiseras så att de snabbare kan anpassas och ge individer möjlighet att utveckla sina kunskaper i takt med förändrade krav på arbetsmarknaden. Det handlar om att förbättra förutsättningarna för ett livslångt lärande i hela Västra Götaland och att ge personer vars utbildningsbakgrund och kompetens inte möter kraven på arbetsmarknaden en andra chans.

Vi behöver samverka och arbeta systematiskt med kompetensförsörjning utifrån människan, samhället och arbetsmarknadens behov. När vissa yrken förändras eller försvinner och andra inträder behövs nya sätt att utbilda. Det behövs både bredd och spets inom universitet, högskolor och yrkesutbildningar samt möjlighet till bildning vid folkhögskolor, studieförbund och i föreningslivet. Folkhögskolestudier kan bidra med nya chanser till kunskap som senare kan leda till jobb, men också till bildning och mänsklig mognad.

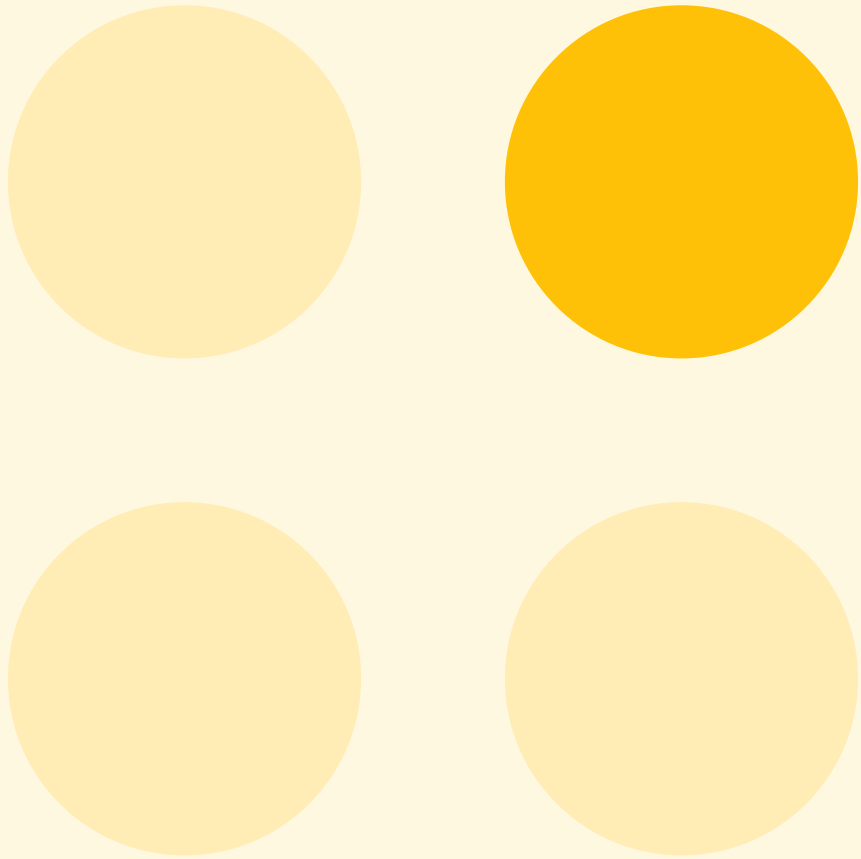
Tidiga insatser som får fler barn och unga att fullfölja grundskola och gymnasieskola är avgörande och förbättrar möjligheterna att inkluderas på arbetsmarknaden och få ett gott liv. Det är viktigt med välgrundade studie- och yrkesval, förebilder och tidig kontakt med arbetslivet. Det krävs också insatser som gör fler barn och unga intresserade av naturvetenskap, teknik och matematik.

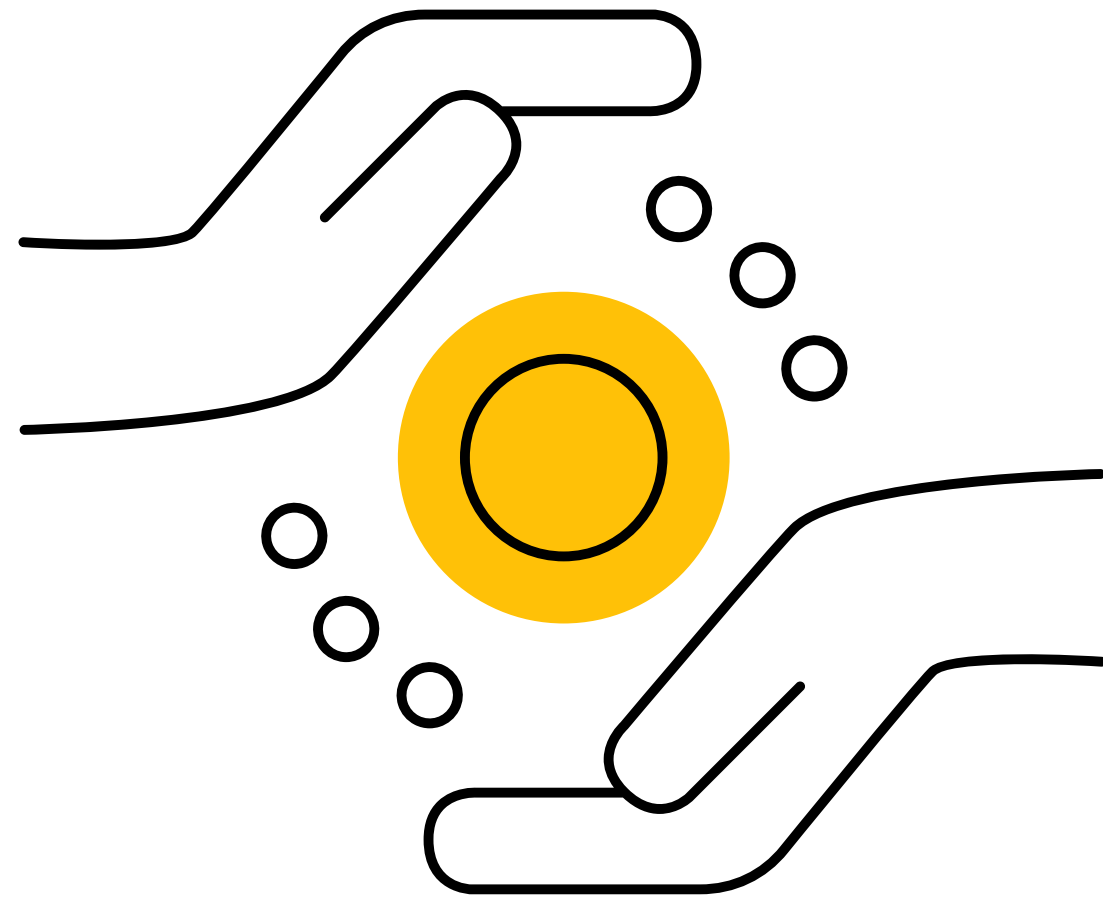
Behovet av kompetens inom områden som hållbarhet, digitala tjänster och säkerhet, AI, naturvetenskap och teknik ökar inom de flesta sektorer. Samtidigt behövs stärkt samverkan och nya arbetssätt för att möta välfärdens kompetensbehov inom skola, vård och omsorg. För att klara konkurrensen om kompetens och arbetskraft behöver alla delar av Västra Götaland vara attraktiva platser att bo och verka på, med goda förutsättningar för att attrahera, ta emot och behålla internationell kompetens. Genom att vidga arbetsmarknaden över lokala, regionala och nationella gränser kan vi tillsammans stärka Västsveriges internationella lyskraft och förbättra möjligheterna att klara omställningen.

Samtidigt är det viktigt att utveckla validering av kunskap och kompetens, särskilt bland nyanlända, som ett stöd för att människor lättare ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Både det offentliga och det privata arbetslivet behöver bredda sin rekrytering och bli bättre på att ta tillvara mångfalden av arbetskraft samt hitta vägar för att anställa personer som inte fullt ut möter kompetenskraven. Särskilda insatser krävs för etablering av grupper som har en svagare förankring på arbetsmarknaden, såsom utrikes födda kvinnor. Genom aktivt arbete för att minska stereotypa utbildnings- och yrkesval skapas en mer jämlik och jämställd arbetsmarknad vilket i sin tur ökar kreativiteten och innovationskraften.

Exempel på långsiktigt viktiga samverkansområden för att bygga kompetens:

- Främja kompetensomställning och livslångt lärande för att möta arbetsmarknadens förändrade behov, teknikskiften och ökade krav på hållbarhet.
- Förbättra matchningen på arbetsmarknaden för en bättre balans mellan utbud och efterfrågan.
- Stärka barn och ungas förutsättningar att fullfölja sina studier, göra välgrundade studie- och yrkesval och verka för att fler går utbildningar som motsvarar arbetsmarknadens behov.
- Utveckla samverkan, innovativa lösningar och arbetssätt som möter de demografiska utmaningarna och stärker både välfärdens och näringslivets kompetensförsörjning.
- Ta tillvara och utveckla hela arbetskraftens kompetens och underlätta för fler att etablera sig på arbetsmarknaden och för att få människor att växa.

Öka inkluderingen

– för stärkt tillit och sammanhållning

Att öka inkluderingen handlar om att skapa förutsättningar för samhörighet, stärkt demokrati och att alla individer ska kunna vara aktiva i samhälls- och arbetsliv. Det handlar också om att öka människors tillit till varandra, till samhället och till demokratin. Att stärka barns och ungas förutsättningar och möjligheter är grunden.

Varje människa ska kunna använda sin fulla potential i ett jämlikt, öppet och sammanhållet Västra Götaland. Tilliten mellan människor och till samhället i stort är grunden för en fungerande demokrati. Att vara delaktig i samhällsutvecklingen och kunna påverka beslut som rör levnadsförhållandena är en mänsklig rättighet som samtidigt är central för hälsa, välbefinnande och individers egenmakt. Detta påverkar Västra Götalands samlade utvecklingskraft och robusthet samt möjlighet att agera samlat i tider av omställning.

De socioekonomiska klyftorna måste minska. Möjligheten att delta i samhällslivet påverkas av var man bor, ursprung, utbildning, ålder, kön, fysiska och psykiska funktionsnedsättningar och en rad andra faktorer. Många upplever en allt större oro kring ekonomisk otrygghet, organiserad brottslighet, klimatförändringar och geopolitisk instabilitet. Här krävs att offentlig sektor, näringsliv, myndigheter och civilsamhällets organisationer tillsammans värnar om ett jämlikt, öppet och tryggt samhälle där invånarna har framtidstro.

Jämlika möjligheter till hälsa och utbildning för barn och unga är viktiga grundläggande beståndsdelar i ett robust och öppet Västra Götaland. Många barn och unga, särskilt flickor och unga HBTQI-personer¹, upplever psykisk ohälsa. Alltför många barn fullföljer inte sina studier och där spelar faktorer som socioekonomisk bakgrund, migrationsbakgrund och kön in. Genom tidiga och före-

byggande insatser kan vi tillsammans ge barn och unga goda förutsättningar att klara grundskolan och gymnasiet, öka motivationen och möjliggöra en meningsfull och aktiv fritid. Det har stor betydelse för möjligheten till framtida försörjning och en god hälsa. Barn och ungas egenmakt och framtidstro stärks när de ges förutsättningar och möjlighet till delaktighet i frågor som berör dem. Kunskapen om barns rättigheter behöver öka hos såväl vuxna som barn.

Utbildning och bildning är inte bara en förutsättning för att få arbete och inkomst, det ökar även individers möjlighet att påverka sin livssituation och bidra till samhällsutvecklingen. Här spelar olika skolformer inklusive folkbildningen med exempelvis folkhögskolor och studieförbund en viktig roll. Tillsammans behöver vi erbjuda fler chanser till utbildning, att komma in i arbetslivet och ett vidgat deltagande i kultur- och samhällsliv.

Arbete och sysselsättning har en avgörande betydelse för människors välmående och delaktighet i samhället och arbetsplatsen i sig är en viktig arena för inkludering, lärande och social sammanhållning. Samverkan mellan aktörer med ansvar för dem som står långt från arbetsmarknaden är en förutsättning för att tillsammans kunna sänka trösklarna och bryta de mönster som gör att vissa grupper utestängs. Här har både offentliga och privata arbetsgivare en viktig roll, genom att exempelvis erbjuda praktik och utbildning samt bli bättre på att ta tillvara mångfalden av arbetskraft.

¹ HBTQI är ett samlingsnamn för homosexuella, bisexuella, transpersoner, personer med queera uttryck och identiteter samt intersexpersoner.

Invånarnas livskvalitet och möjlighet till arbete stärks med tillgången till sociala nätverk och mötesplatser. Kultur, föreningsliv och idrott är med och skapar grunden för gemenskap, trygghet och egenmakt. Civilsamhällets organisationer och den sociala ekonomin tar tillvara invånarnas entreprenöriella förmågor och engagemang för att lösa olika samhällsutmaningar. Det kan bidra till mer levande och attraktiva lokalsamhällen, ökat engagemang i miljö- och klimatarbetet eller till att lösa sociala utmaningar. Arbetsintegrerande sociala företag har en särskild roll att kombinera företagande med socialt ansvar och vägar till sysselsättning.

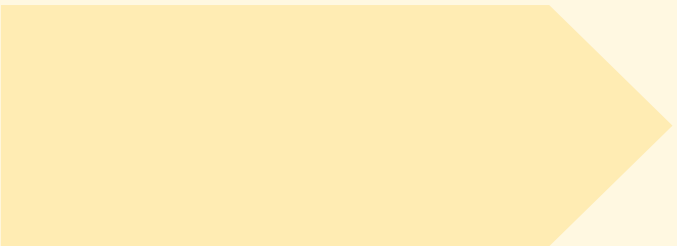
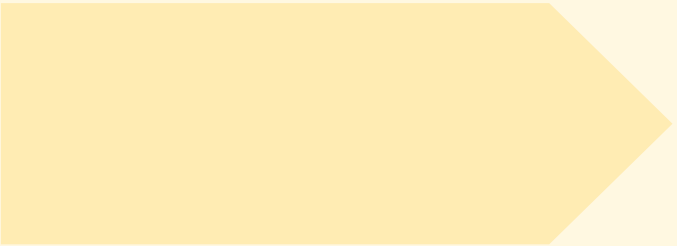
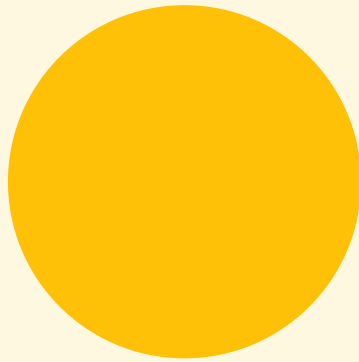
Mötesplatser och den offentliga miljöns utformning har stor betydelse för invånares sammanhållning, trygghet och att motverka utanförskap. Tillgång till bostäder är en välfärdsfråga och boendesegregationen behöver minska medan tillgången till offentlig och kommersiell service behöver förbättras i delar av länet. Om en ort kan behålla och utveckla det lokala serviceutbudet gynnar det såväl utvecklingen som tilliten till det offentliga. Det är viktigt att invånare involveras i utvecklingen av sin egen plats, i samverkan mellan kommun, näringsliv, social ekonomi och civilsamhällets organisationer.

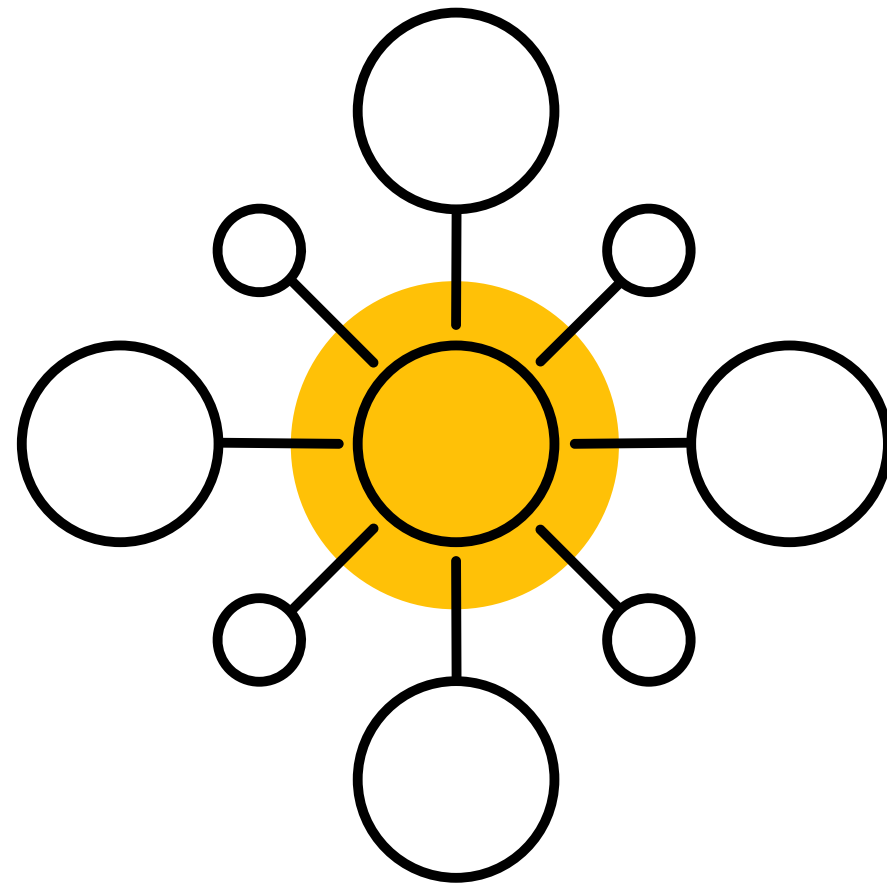
Digitaliseringen stärker invånarnas tillgång till information, delaktighet och inflytande över samhällsutvecklingen. Kontakterna mellan invånare och myndigheter sker i allt högre grad digitalt. Här krävs gemensamma insatser som minskar digitalt utanförskap och ger alla mer jämlika förutsättningar att delta i samhället. Det krävs också att vi säkerställer tillgång till centrala samhällstjänster även för dem som inte kan använda internet. Att förstå flödet av information, nyttja sociala medier och ha en källkritisk

förmåga är kärnan i yttrande- och informationsfriheten. Det handlar även om att stärka invånarnas medie- och informationskunnighet för att öka motståndskraften mot falsk och vilseledande information.

Exempel på långsiktigt viktiga samverkansområden för att öka inkluderingen:

- Ge fler möjlighet till utbildning och egen försörjning genom utvecklad samverkan mellan offentlig sektor, näringsliv, myndigheter och civilsamhällets organisationer.
- Utveckla arbetssätt som ökar invånarnas delaktighet, engagemang och inflytande i samhällsutvecklingen.
- Stärka barns och ungas möjligheter till en bra, jämställd och jämlik start i livet.
- Stärka samverkan med civilsamhällets organisationer.
- Tillvarata digitaliseringens möjligheter för att öka invånarnas aktiva deltagande i samhället samt motverka det digitala utanförskapet.
- Främja och värna yttrandefriheten, stärka invånarnas medie- och informationskunnighet och öka motståndskraften mot falsk och vilseledande information.

Knyta samman Västra Götaland

– för hållbar och förbättrad tillgänglighet

Att knyta samman Västra Götaland handlar om att öka närheten mellan olika delar av länet men även med grannregioner, övriga Sverige och andra länder. Vi vill göra det möjligt för människor och företag att nå varandra och ha ett resurseffektivt utbyte med omvärlden. Ett sammanhållet Västra Götaland utgår från både lokala och regionala perspektiv med invånarna i fokus. En samordnad planering för fysisk och digital infrastruktur, transport, hållbar markanvändning och bebyggelse behövs för att göra Västra Götaland robust och konkurrenskraftigt.

Förutsättningarna för ett starkt Västra Götaland ökar när hänsyn tas till funktionella samband som till exempel var människor bor, jobbar och studerar. Det är avgörande att infrastrukturen utvecklas regionalt, nationellt och internationellt. Samverkan med grannregionerna och länder som Norge, Danmark och Tyskland är särskilt viktigt att värna och utveckla. Västra Götalands ortstruktur med omgivande landsbygder, kust och skärgård utgör de geografiska förutsättningarna. Länets flerkärniga struktur med Borås, Skövde och Trollhättan–Vänersborg–Uddevalla samt med Göteborgsområdet som nav, ger goda förutsättningar för en robust och sammanhållen utveckling. Västra Götaland är Sveriges transport- och logistikcentrum med Skandinavien största hamn och sjöfarten som avgörande för svensk export och import. Attraktiva livsmiljöer och ett transporteffektivt och uppkopplat Västra Götaland bidrar till samhällsutveckling, främjar hållbara resor och minskar klimat- och miljöpåverkan.

Järnvägen är grunden i ett hållbart transportsystem. Det krävs stora investeringar för att öka kapaciteten och för att gods- och persontransporter ska kunna flyttas från väg till järnväg. Det förutsätter gemensam förmåga att hitta nya finansieringslösningar och att staten, länets kommuner och Västra Götalandsregionen fortsätter investera i infrastruktur. Insatser för hållbart resande behöver samtidigt anpassas till geografiska skillnader och behoven hos invånare och företag.

Genom att ta tillvara digitaliseringens möjligheter, nya tekniker, kombinationer av färdssätt, samt utveckling och spridning av smarta lösningar, kan andelen hållbara transporter och resor öka. Kollektivtrafiken bör prioriteras i samhällsplaneringen och vara konkurrenskraftig gentemot bilen samtidigt som det krävs samlade insatser för att öka andelen gång- och cykelresor.

Investeringar i fast och mobilt bredband öppnar möjligheter för fler invånare och företag i alla delar av Västra Götaland att bo, leva och verka på plats och på distans. Digitaliseringen av offentliga tjänster kan förbättra tillgången till vård, utbildning och andra samhällstjänster och stärka näringslivets möjligheter för utveckling. Sammantaget minskar det vårt behov av att resa vilket är en viktig del i arbetet med att skapa en hållbar tillgänglighet.

Långsiktiga regionala utmaningar inom exempelvis gods- och persontransport, bebyggelseplanering, energiförsörjning och klimatanpassning sträcker sig över fysiska och administrativa gränser. Vi behöver därför hjälpas åt att synliggöra, ta vara på och stärka funktionella samband och strukturer mellan kommunerna, inom länet, med grannregioner, nationellt och internationellt. Ökad samplanering av fysisk och digital infrastruktur, etableringar, energi- och livsmedelsförsörjning, bostadsförsörjning, kollektivtrafik, service, besöksmål och kulturutbud kan bidra till bättre resursutnyttjande och ökad attraktivitet. Det bidrar även till mer jämlika villkor, minskad klimatpåverkan och stärkt biologisk mångfald.

Samverkan inom fysisk planering mellan lokal, regional och nationell nivå är avgörande för en hållbar markanvändning. I den detaljerade planeringen måste vi hitta balansen mellan samhällsutveckling och stärkt biologisk mångfald. Sammanhängande livsmiljöer och utvecklade ekologiska korridorer ger olika arter möjlighet att förflytta sig i landskapet. Genom att designa samhällen som ger tillbaka mer än de tar, kan vi skapa välmående för både människor och natur.

Det digitaliserade samhället öppnar nya möjligheter. Med hjälp av AI, tillgång till stora mängder data, digitala tvillingar och teknologier som ”sakernas internet” kan vi simulera och visualisera olika scenarier som effektiviserar samhällsplaneringen och rustar samhället för framtiden.

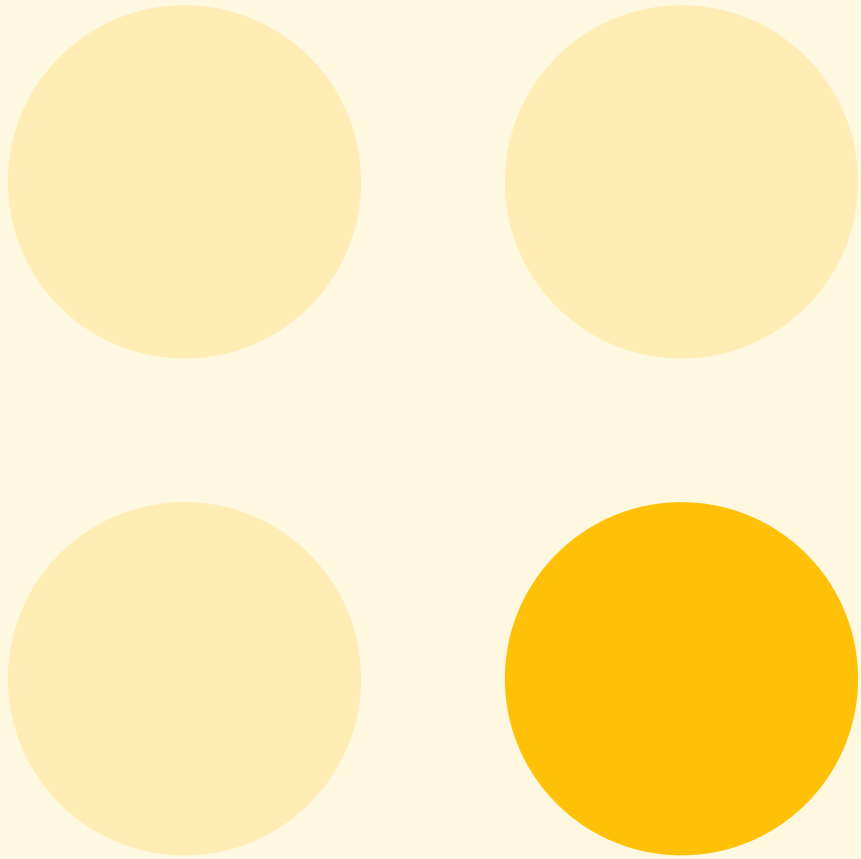
Omgivningen och närmiljön påverkar människors liv. Därför behöver det offentliga stimulera utvecklingen av inkluderande livsmiljöer, där invånare trivs och känner sig delaktiga. Det är grunden i ett utvecklingsarbete för gestaltad livsmiljö. Men vi behöver också ta till vara specifika geografiska förutsättningar, platsidentitet och kulturarv, genom samarbete mellan invånare, föreningsliv, företag och kommun på platsen. Då uppnås synergier som också kan bevara och förbättra tillgången till kommersiell och offentlig service.

Exempel på långsiktigt viktiga samverkansområden för att knyta samman Västra Götaland:

- Utveckla mål och åtgärder för ett transport-effektivt samhälle så att andelen hållbara resor och transporter kan öka.
- Fortsätta utbyggnaden av fast och mobilt bredband i hela länet.
- Utveckla och tillämpa digitala tjänster som ökar tillgängligheten till samhällsservice för alla.
- Öka samverkan inom samhällsplanering för hållbar markanvändning, utifrån olika aktörers olika roller och ansvar.
- Stärka människors möjlighet att utveckla sin egen livsmiljö genom samverkan mellan lokalt föreningsliv, näringsliv och offentlig sektor.
- Samverka för att knyta samman olika platser inom länet och för ökat utbyte med grann-regioner, nationellt och internationellt.

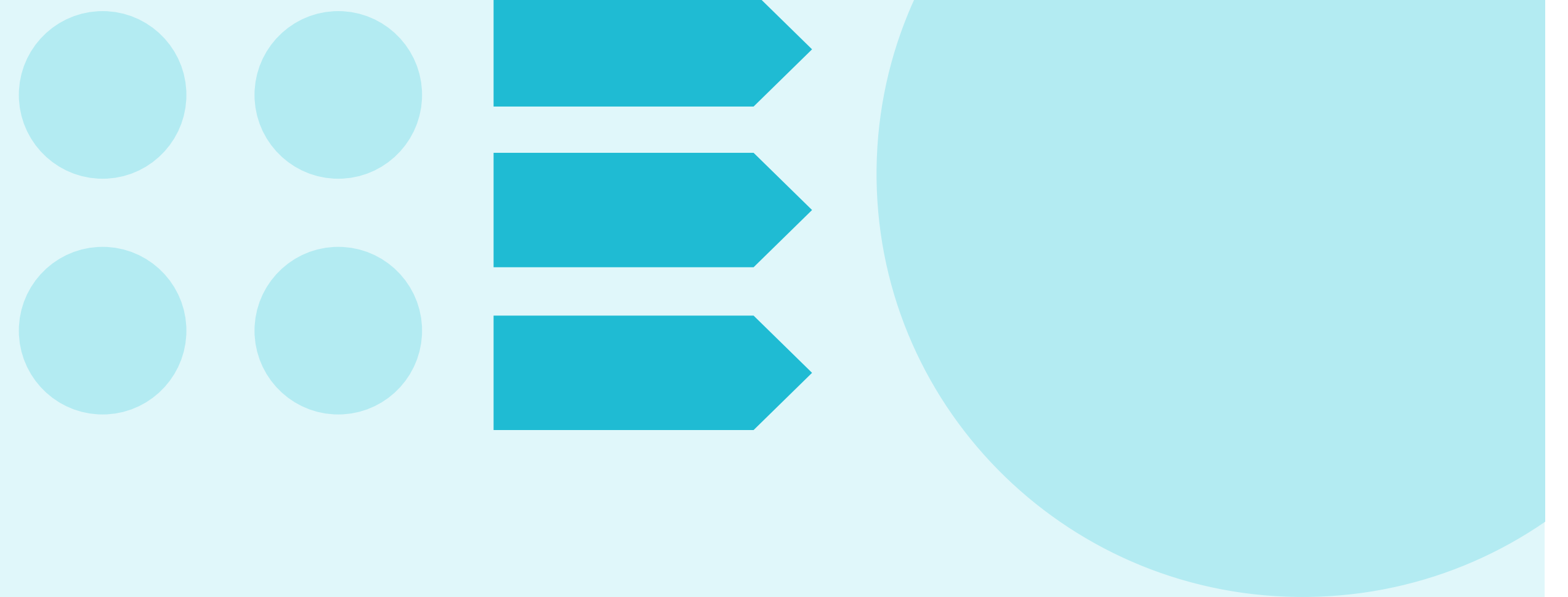
Prioriterade infrastrukturstråk

Prioriteringar av transportsystemets infra-struktur för Västra Götaland sker vart fjärde år i en nationell plan för transportsystemet och i en regional plan för transportinfrastrukturen. Revidering av planerna pågår för kommande period 2026–2037 och som grund för arbetet har Västra Götalandsregionen i samverkan med kommunalförbunden tagit fram en strategisk inriktning för transportinfrastrukturen. Där tydliggörs den långsiktiga viljeinriktningen för transportsystemets utveckling.

Tillsammans kraftsamlar vi

– strategin pekar ut tre områden där vi särskilt behöver fokusera de närmaste åren på att stärka samverkan och samordna utvecklingsarbetet för att nå större effekt.

Strategin innehåller tre områden för kraftsamling 2026–2030

Strategin innehåller tre områden där vi särskilt behöver kraftsamla tillsammans de närmaste åren för att kunna accelerera omställningstakten i riktning mot strategins mål. Kraftsamlingarna ses över och revideras vid behov en gång per mandatperiod och ska stärka och komplettera det utvecklingsarbete som sker inom strategins långsiktiga prioriteringar.

Att kraftsamla innebär att vi har extra fokus på att bygga regional kapacitet och koordinerad samhandling genom stärkt tvärsektoriell samverkan och samordnat utvecklingsarbete. Tillsammans riktar vi resurser dit med målet att nå en ökad genomförandekraft som består efter avslutad kraftsamling. Målsättningen är att skapa samsyn kring behov och önskad förflyttning och få på plats ett mer systematiskt sätt att arbeta

tillsammans. De tre områdena för kraftsamling speglar viktiga utvecklingsområden för Västra Götalands samlade konkurrenskraft och omställningskapacitet.

Tillsammans kraftsamlar vi 2026–2030 för:

- Framtidsrusta barn och unga
- Industrins gröna omställning
- Ökad robusthet genom samverkan i samhällsplanering

Dessa ersätter och bygger delvis vidare på de väst-svenska kraftsamlingar som var i fokus i strategin 2021–2025; Fullföljda studier, Digitalisering, Elektrifiering och Cirkulära affärsmodeller.

Tillsammans kraftsamlar vi

Framtidsrusta barn och unga

Barn och unga i Västra Götaland ska ha de bästa förutsättningarna för en bra start i livet i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter. Framtidens samhälle byggs och består av dagens barn och unga. De ska känna att de är delaktiga i samhället, blir lyssnade på och kan påverka både sitt liv och samhället.

Livsvillkoren för barn och unga är idag ojämlika, välbefinnandet minskar och många upplever psykisk ohälsa. En fortsatt stor andel fullföljer inte sina studier. Många känner oro för klimatförändringar och världsläget samt tvivlar på sin möjlighet att påverka samhällsutvecklingen och sitt eget liv. Den höga användningen av digitala medier kan ge både nya perspektiv och sammanhang men också påverka hälsan negativt.

För att kunna framtidsrusta barn och unga behöver vi kraftsamla för att utjämna skillnader, att fler fullföljer sina studier, skapa ökad framtidstro samt stärka friskfaktorer och minska riskfaktorer. Det gör vi genom att, utifrån våra olika roller och ansvar, stärka strukturer, samverkan och samla resurser kring barns och ungas rättigheter, behov och drivkrafter, inklusive samverkan med familjen. Vi måste bli bättre på att tidigt hitta och ge stöd till barn som riskerar att fara illa och har skolfrånvaro, eftersom de löper ökad risk för psykisk ohälsa, sociala problem och att lockas till kriminalitet.

Samverkan mellan kommuner, region, myndigheter, näringsliv och civilsamhällets organisationer behöver stärkas med barnet i centrum. Det krävs också en ökad förståelse för varandras strukturer och förutsättningar. Tillsammans ska vi kraftsamla för främjande, förebyggande och tidiga insatser samt att framgångsrika metoder delas och sprids inom exempelvis:

- God och jämlik hälsa
- Språkutveckling och läsfrämjande
- Vårdnadshavare och andra vuxna som resurs och förebilder
- Delaktighet och egenmakt
- Meningsfull fritid och tidig kontakt med arbetslivet

Språkutveckling, läsfrämjande och bildning lägger grunden för fullföljda studier och delaktighet i samhället. Därför är det viktigt att samverka kring tidiga och förebyggande insatser från förskola upp till gymnasiet. De som behöver ska ges andra chanser till utbildning, exempelvis via folkhögskola eller vuxenutbildning.

Delaktighet och egenmakt skapar möjlighet att påverka sin egen och samhällets utveckling. Att tidigt utveckla kreativa och entreprenöriella förmågor bidrar. Dagens unga skall ges möjlighet att utveckla kompetenser

och egenskaper som de behöver för att leva meningsfulla liv och vara med och skapa ett hållbart och demokratiskt samhälle.

Meningsfull fritid, tillgång till vuxna förebilder, trygga och givande sociala sammanhang samt tidig kontakt med arbetslivet är viktigt för att stärka barns och ungas motivation och framtidstro. Att fler unga fullföljer sina studier underlättar övergången till vuxenlivet, en sysselsättning och skapar viktiga kompetenser som bidrar till näringsliv och samhälle.

Med gemensamma krafter och långsiktiga insatser ska vi framtidsrusta barn och unga i Västra Götaland och ge dem bättre förutsättningar för ett gott liv.

Tillsammans kraftsamlar vi

Industrins gröna omställning

Västra Götaland är Sveriges största industriregion med en hög andel av landets industrijobb. En internationellt konkurrenskraftig industri med omfattande export är avgörande för både Västsveriges och Sveriges ekonomi. Industrins gröna omställning är nödvändig för att minska klimatpåverkan och behålla och utveckla produktion, kompetens och jobb i länet. Genom att kraftsamla och ta en ledande roll i omställningen kan Västra Götaland visa vägen. Det i sin tur stärker både länets robusthet och attraktionskraft.

För att lyckas med industrins omställning och med att nå en effektiv användning av resurser och material behöver vi tillsammans systematiskt identifiera och undanröja hinder och göra allt vi kan för att underlätta:

- Kraftigt ökad elförsörjning som är fossilfri
- Cirkulära värdekedjor för ett hållbart resursuttag
- Rätt kompetens i alla led och branscher
- Verka för långsiktiga spelregler och effektivare tillståndsprocesser

Industrin och transportsektorn är mitt i en historisk övergång från fossila bränslen till fossilfri energi. Elektrifiering och utveckling av nya energieffektiva framdrivningslösningar, tillsammans med ökad produktion av hållbara

bränslen som biobränslen, är centrala delar i denna omställning – inte minst för transport, sjöfart och flygsektorn. Samtidigt växer nya industrigrenar fram som en konsekvens av ekonomins omställning och elektrifiering.

Endast en tredjedel av länets elförbrukning produceras idag lokalt, vilket kräver planering för ny fossilfri elproduktion samt lagring, exempelvis genom vätgas och batterier. Industrin och näringslivet behöver ställa om nu för bibehållen konkurrenskraft, vilket innebär ett mer än fördubblat elbehov mot dagens nivå. I Västra Götaland råder en bred enighet om att självförsörjningsgraden behöver öka. Även elnätens distributionskapacitet behöver förstärkas. Genom fortsatt och koordinerat samarbete för industrins omställning värnar vi Västsveriges långsiktiga konkurrenskraft.

För att omställningen ska bli både miljömässigt och ekonomiskt hållbar måste vi bryta det ohållbara uttaget av jordens resurser och ställa om från linjära till cirkulära värdekedjor, samt till produkter som behåller sitt värde över tid. Här har Västra Götaland goda förutsättningar att ta en ledande roll och visa hur det kan leda till ökad lönsamhet. Tillsammans behöver vi främja innovationer inom cirkulär produkt- och affärsutveckling, effektivare materialflöden och produktionsmetoder. Även avancerad dataanalys, automatisering och andra digitala lösningar

kan hjälpa industrin att både minska resursanvändningen och utveckla nya affärsmodeller.

Vi behöver samtidigt kraftsamla för tillgång till rätt kompetens i alla led och branscher, både inom nya och befintliga områden. Den nya tekniken och innovationerna behöver både internationellt konkurrenskraftiga utbildningsmiljöer och labb för forskning, test och demonstration. Västsveriges tradition av utbildning som matchar efterfrågan på arbetsmarknaden, är en förmåga som ska stärkas för att möta industrins snabbt förändrade behov. Det gör Västsverige både mer robust och attraktivt för kompetens och strategiska etableringar och investeringar.

För att öka takten i omställningen krävs gynnsamma samhälleliga förutsättningar och långsiktiga spelregler både nationellt och inom EU. Invånarnas involvering i omställningen kan med rätt stöd skapa förändringskraft tillsammans med näringslivet och offentlig sektor. Genom uthållig samverkan kan vi göra länet attraktivt för de som vill leva, bo och arbeta här.

Tillsammans kraftsamlar vi

Ökad robusthet genom samverkan i samhällsplanering

Västra Götaland behöver vara robust, långsiktigt konkurrenskraftigt och förberett för framtiden. Många av de samhällsutmaningar vi står inför påverkar eller påverkas av samhällsplanering, däribland geopolitisk osäkerhet, cybersäkerhet, demografiska förändringar, förlust av biologisk mångfald och negativa effekter av klimatets förändringar. Därför behövs en väl fungerande gemensam beredskap, där samverkan och planering är centrala.

För att stärka länets utvecklingskraft, robusthet och underlätta för den samlade fysiska planeringen hos kommuner och andra aktörer, behöver vi kraftsamla för att:

- Stärka samverkan över sektorer och mellan olika aktörer, utifrån våra olika roller och ansvar i samhällsplaneringen, inom exempelvis
 - Energi- och livsmedelsförsörjning
 - Klimatanpassning och stärkt biologisk mångfald
 - Fysisk och digital infrastruktur
 - Tillgänglighet till studier, arbete och samhällsservice genom kollektivtrafik och bostadsförsörjning
 - Lokalisering av strategiska etableringar
 - Attraktiva livsmiljöer och kulturens infrastruktur

- Öka handlingskraften, utifrån behoven inom respektive område och i olika geografier, genom att:
 - Genomföra samordnade insatser för ökad effektivitet
 - Ta fram och tillgängliggöra gemensamma analyser, scenarier och underlag, och/eller
 - Tydliggöra roller och ansvar och vid behov utveckla samordningen

Vi behöver utgå från Västra Götalands geografiska förutsättningar och bygga robusta strukturer och samverkansformer mellan kommuner, region, myndigheter, näringsliv och civilsamhälle utifrån våra roller och ansvar i samhällsplaneringen. Vissa utmaningar kan inte heller lösas inom länet utan kräver samplanering över länsgränserna.

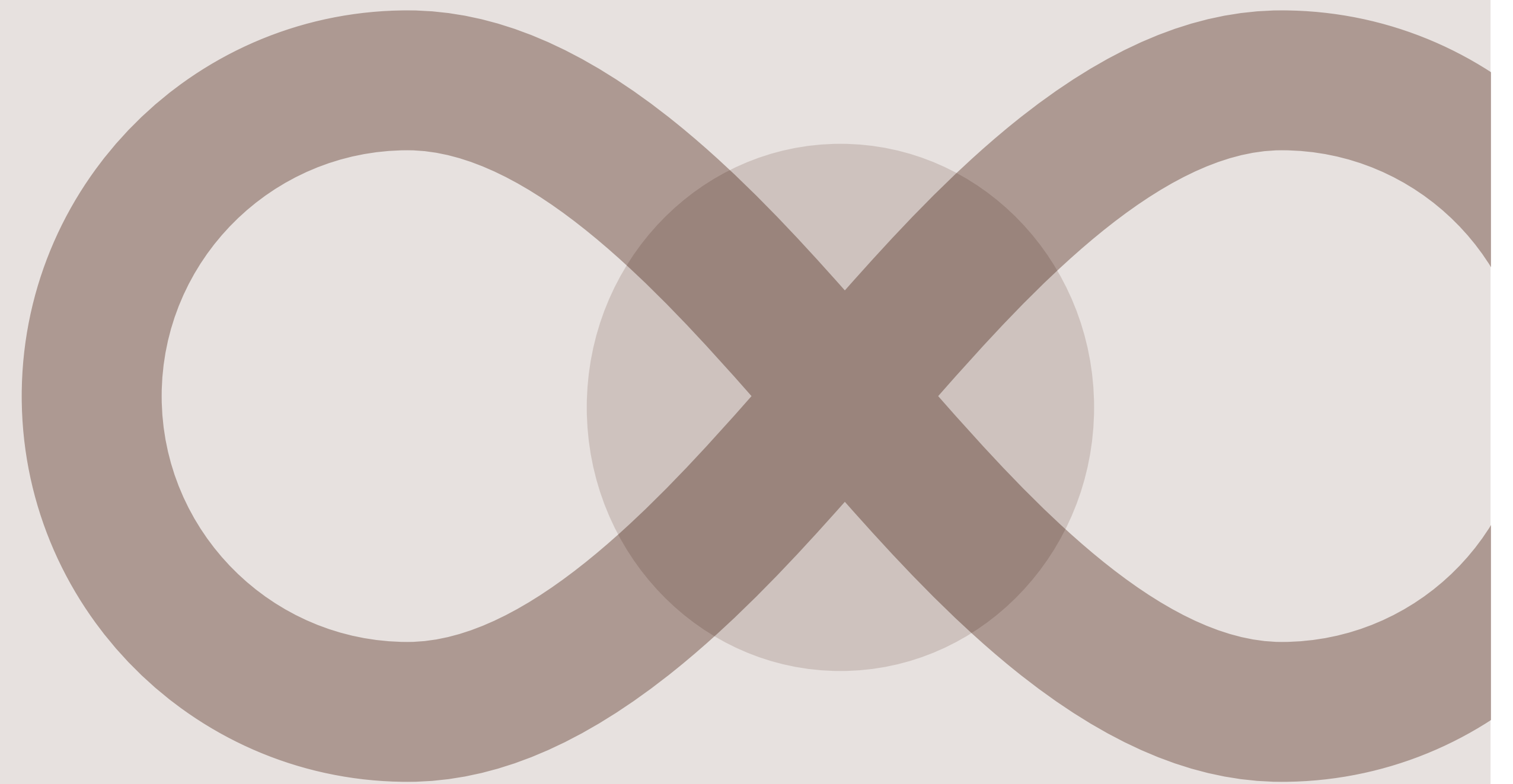
Tillsammans kan vi bygga kunskap, identifiera risker, lyfta möjligheter och tydliggöra övergripande utvecklingsbehov på både kort och lång sikt för invånare och näringsliv. En viktig del i kraftsamlingen är att, utifrån behov, ta fram gemensamma analyser, scenarier och planeringsunderlag i form av kart- och framtidsbilder. Underlagen kan visa på synergier och gemensamma nyttor

i den samlade samhällsplaneringen. Digitala verktyg kan underlätta planering, samverkan, och förutseende analyser.

Att kraftsamla för ökad samplanering ska leda till att vi använder våra resurser mer effektivt när det kommer till åtgärder som dels ökar attraktionskraften, dels stärker motståndskraften och anpassningsförmågan även i tider av kris och förändring. Samtidigt måste arbetet präglas av flexibilitet för att hantera både kända och oförutsedda utmaningar och vända dessa till möjligheter. Tillsammans kan vi snabba på omställningen till ett framtidssäkert, robust och konkurrenskraftigt Västra Götaland.

Genomförande

– sker i dialog och samverkan, med utgångspunkt i kunskap och lärande. Fyra vägledande principer utmanar och guidar oss.

Genomförande – i dialog och samverkan

Den regionala utvecklingsstrategin pekar ut vår gemensamma riktning för omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle. För att få genomslag behöver vi vara många som driver på utvecklingen åt samma håll. Vi har alla olika mandat och resurser till vårt förfogande men ansvaret är delat.

Tillsammans kan vi öka takten i omställningen genom stärkt dialog och samverkan, uthålligt engagemang och gemensamma satsningar. Vi behöver utmana oss själva att arbeta och samarbeta på nya sätt, vidga våra perspektiv, vara modiga, gå före och prova det utforskade.

Strategin är övergripande och långsiktig. Vi driver utvecklingen framåt med utgångspunkt i de utmaningar vi tillsammans står inför och konkretiserar och prioriterar strategins innehåll i delstrategier, handlingsplaner och överenskommelser. Det möjliggör aktiv samverkan och partnerskap mellan och över sektorer.

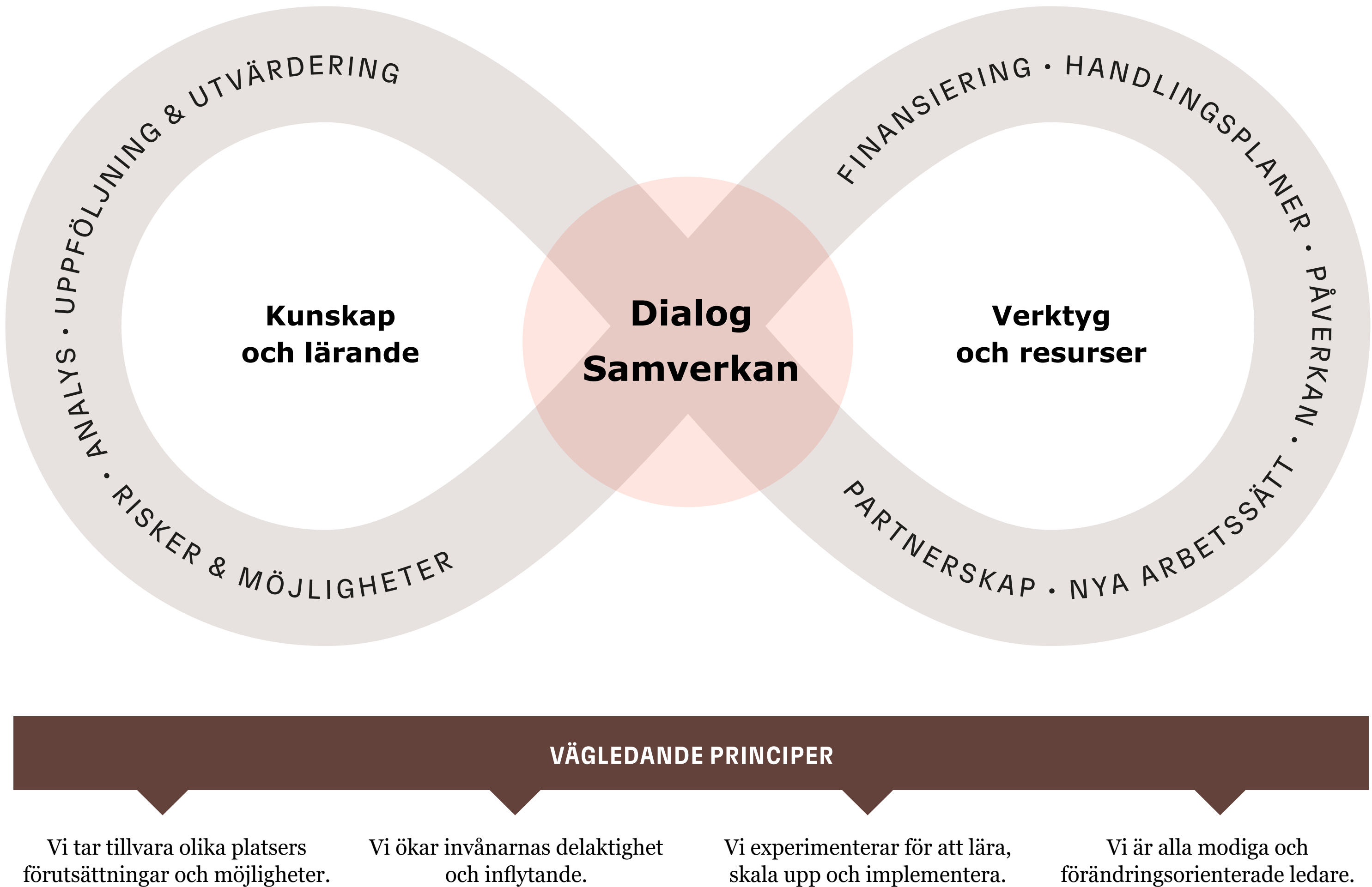
Vi behöver avsätta personella och ekonomiska resurser i våra budgetar och planer. Det krävs också samverkan som kopplar ihop styrningen på lokal, regional, nationell och europeisk nivå.

Vi som bidrar till genomförandet av strategin är näringslivet och dess organisationer, länets 49 kommuner och fyra kommunalförbund, akademi och forskningsinstitut, civilsamhällets organisationer,

Västra Götalandsregionen samt Länsstyrelsen och andra statliga myndigheter. Vi har olika ansvar, resurser och kunskaper och strategin är plattformen för vår samverkan och för ett kraftfullt genomförande.

Västra Götalandsregionens roll är att tillsammans med parterna i länet leda och driva på utvecklingen och skapa goda förutsättningar för genomförandet av strategin. Dessutom att följa upp insatser och möjliggöra kunskap och lärande som bas för fortsatt utveckling.

Möjligheterna för en gemensam rörelse framåt ökar med stöd av fyra vägledande principer och med utgångspunkt i kunskap och lärande om de utmaningar vi står inför. Det är genom dialog och samverkan som vi kan hantera de eventuella målkonflikter som uppstår längs vägen, till exempel när en positiv utveckling på ett område innebär en negativ utveckling på ett annat. Den digitala transformationen med ökad användning av data och AI möjliggör nya arbetssätt, snabbare analyser och effektivare styrning och beslutsfattande.

Bilden illustrerar genomförandet av strategin med kontinuerlig dialog och samverkan i centrum. Kunskap och lärande samspekar och växelverkar med de insatser vi gör med hjälp av våra olika resurser och verktyg. De vägledande principerna i figurens bas vägleder oss i genomförandet.

Fyra vägledande principer

Strategin pekar ut fyra principer som ska vägleda oss i vår dialog och samverkan för att genomföra strategin. Principerna ska hjälpa oss att ta tillvara möjligheterna i hela Västra Götaland genom att de inspirerar och utmanar oss att arbeta

och samverka på nya sätt. De ska bidra till att vidga perspektiven, öka delaktigheten, uppmuntra oss att gå före och våga prova det outforskade. De vägledande principerna är även ett sätt att integrera Agenda 2030 i genomförandet.

Vi tar tillvara olika platser förutsättningar och möjligheter

Västra Götaland är ett stort län med en variation av möjligheter och utmaningar kopplade till olika platser förutsättningar. Denna variation ska tas tillvara, vilket förutsätter att vi synliggör olika behov av utveckling. Vi behöver en funktionell samverkan över territoriella gränser och politik-områden som utgår från de frågor vi tillsammans ska hantera. Det kan innebära att vi behöver utmana invanda och administrativa gränser. Genom samverkan mellan orter som har olika styrkor och funktioner kan utveckling ske både lokalt och i Västra Götaland som helhet. Kulturlivet som förenande kraft bidrar till att brygga över gränser.

Vi ökar invånarnas delaktighet och inflytande

För att förändringsarbetet ska bli långsiktigt hållbart behöver invånarna ha möjlighet att vara delaktiga, ha inflytande och kunna bidra till samhällsutvecklingen. Rätten till delaktighet gäller även barn och unga, som ska få möjlighet att delta efter sina egna förutsättningar i frågor som berör dem. Inkludering främjar människors hälsa och stärker demokratin. Vi verkar tillsammans för att så många som möjligt ska få möjlighet att delta i genomförandet av strategin och göra sina röster hörda. Först då kan vårt arbete bidra till Agenda 2030:s övergripande mål att ingen ska lämnas utanför.

Vi experimenterar för att lära, skala upp och implementera

Genom att experimentera och skapa fysiska och digitala test- och demonstrationsplattformar möjliggör vi lärande och innovationskraft för hållbar utveckling. Genom nya arbetssätt, metoder och samverkansformer skyndar vi på utvecklingen inom områden där förändringstakten behöver öka. För att kunna fatta goda och snabba beslut under allt större osäkerhet, behövs olika sätt att hantera beslutsprocesser under kontrollerade former. Att ta risken att misslyckas är en del av lärandet. Samtidigt ska vi ta tillvara det som redan fungerar bra. Då mobiliserar vi för att förverkliga och sprida hållbara lösningar och skala upp insatser som bidrar till att öka omställningstakten.

Vi är alla modiga och förändringsorienterade ledare

Stora förändringar kräver mod. För att öka takten i omställningen krävs gemensamt ledarskap, delat ansvar och strategisk samverkan. Vi behöver alla vara modiga, kreativa och förändringsorienterade och utveckla arbetssätt som vägleder oss i svåra prioriteringar. Vi behöver hjälpas åt att synliggöra, diskutera och hantera synergier och målkonflikter. Vi behöver klara av att vara handlingskraftiga och snabba trots ökad komplexitet. Samsyn, fokus och uthållighet är nycklar för långsiktiga resultat, men vi behöver också ha tillit till andra och varandra, ha mod att ifrågasätta det invanda och beredskap att hantera det oväntade.

Kunskap och lärande

Strategin ska genomföras utifrån aktuell och uppdaterad kunskap om och analys av Västra Götalands utveckling samt länets utmaningar och styrkor i en föränderlig omvärld. Kunskap, uppföljning och utvärdering skapar underlag för gemensamt lärande och behovsmotiverade prioriteringar i arbetet framåt. I en tid med alltmer vilseledande och falsk information blir det särskilt viktigt att värna att utvecklingsarbetet bygger på etablerad kunskap och forskning.

Erfarenheterna från tidigare kriser visar hur snabbt förutsättningarna kan förändras. Därför måste det finnas en bred beredskap. Tillsammans är vi bättre rustade att hantera de regionala följderna av stora internationella kriser, exempelvis pandemier, geopolitiska konflikter, klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald och energi- och livsmedelsförsörjning. Genom att integrera en kontinuerlig risk- och omvärldsanalys i genomförandet av strategin ökar vi den gemensamma beredskapen och handlingsförmågan inför både kända och okända risker och möjligheter. Det hjälper oss att vara modiga och förändringsorienterade ledare.

För att följa utvecklingen i länet presenterar Västra Götalandsregionen kontinuerligt statistik och fakta på både regional och kommunal nivå i interaktiva publikationer med koppling till strategins mål och prioriterade områden. Västra Götalandsregionen har även det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av regionala utvecklingsstrategin och för att möjliggöra ett gemensamt lärande och dialog om behov av prioriteringar framåt. Respektive aktör ansvarar för att följa upp sina insatser.

Ett aktivt och systematiskt arbete krävs för att skapa ett strategiskt lärande av de uppföljningar och utvärderingar som görs.

Västra Götalandsregionen gör en årlig uppföljning av de gemensamma insatser som genomförs för att bidra till strategins mål, de långsiktiga prioriteringarna och inom kraftsamlingarna. Det sker genom att följa och beskriva utvecklingen av ett antal övergripande indikatorer som relaterar till Västra Götalands utveckling i de tre dimensionerna av ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Huvuddelen av indikatorerna som används kommer från de nyckeltal som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) sammanställt som en del av uppföljningen av Agenda 2030 på kommunal och regional nivå.

Strategin ska ses över minst en gång varje mandatperiod. I översynen som genomfördes 2024–2025 har strategins tvärssektoriella kraftsamlingar för perioden 2021–2025 utvärderats. Utvärderingarna slår fast att strategins kraftsamlingar bidrar till att:

- bygga regional kapacitet och samordning genom att mobilisera aktörer och fungera agendasättande
- öka samordning och samverkan
- rikta resurser, öka kunskap och möjliggöra konkreta insatser.

För att få ett gemensamt lärande behövs fortsatt dialog och att vi tillsammans diskuterar resultat och genomförande. Det bidrar i sin tur till att de samlade resurserna kan nyttjas på ett effektivt sätt i den riktning strategin pekar.

Uppföljning och kunskapsunderlag

Västra Götalandsregionen ansvarar för att kontinuerligt utvärdera och följa upp arbetet med den regionala utvecklingsstrategin. Kunskap, uppföljning och utvärdering skapar underlag för ett gemensamt lärande och behovsmotiverade prioriteringar i arbetet framåt i det samlade regionala utvecklingsarbetet. Ta del av uppföljning, utvärdering och kunskapsunderlag på www.vgregion.se/vg2030

Verktyg och resurser

Vi behöver alla känna ansvar och bistå med kompetens och resurser för att driva på omställningen i strategins riktning. Det är önskvärt att strategins genomförande integreras i våra ordinarie mål- och styrdokument samt att strategins prioriteringar avspeglas i fördelningen av personella och ekonomiska resurser. Tillsammans verkar vi för att växla upp regionala satsningar genom att attrahera finansiering från nationell och EU-nivå till Västra Götaland.

Vi behöver konkretisera strategins innehåll i exempelvis understrategier, handlingsplaner och överenskommelser som hjälper oss samlas kring prioriterade insatser. Ett gemensamt sätt att kommunicera stöttar oss i genomförandet och underlättar dialog, samhandling och kunskapsspridning.

Exempel på verktyg för att genomföra strategin är befintliga och nya samarbeten, olika överenskommelser och ett gemensamt påverkansarbete på nationell och europeisk nivå. Genom en innovations- och hållbarhetsinriktad offentlig upphandling går det att rikta betydande resurser som stödjer omställningen genom nya innovationer, digitala verktyg, produkter och tjänster.

Samverkansplattformar för omställning

Befintliga dialog- och samverkansplattformar är viktiga för att driva på utvecklingsarbetet mellan organisationer och sektorer och för samverkan mellan lokal, regional, nationell, europeisk och internationell nivå. Västra Götalandsregionen ansvarar för att arrangera arenor där vi kan

mötas i samtal över aktörsgränserna, dela kunskap och erfarenheter samt vidareutveckla och konkretisera de områden där vi behöver arbeta närmare varandra. Den årliga konferensen Framtid Västra Götaland är ett exempel på en sådan arena.

Vi behöver även skapa samsyn kring behov och önskad förflyttning inom de områden för kraftsamling som strategin adresserar och få på plats ett mer systematiskt sätt att arbeta tillsammans. Nya digitala och fysiska mötesplatser bör utvecklas och samverkan med andra svenska och europeiska regioner är viktigt inom flera områden. Även samverkan över administrativa gränser behöver utvecklas i olika delar av länet, mellan exempelvis olika kommuner som delar utmaningar och förutsättningar. Samtidigt är det viktigt att fortsätta stötta och värna uppbyggda samverkansstrukturer från de tidigare kraftsamlingarna, så att exempelvis digitalisering och AI kan fortsatt bidra till stärkt genomförande inom strategins olika delar.

En utvecklad samverkan mellan kommuner, kommunalförbund och region är avgörande. Det omfattar ett gemensamt årshjul för politiska samtal mellan regional och kommunal nivå, dialog om insatser, uppföljning och lärande samt prioriteringar framåt i strategins riktning. Kommunala och regionala medel ska avsättas till insatser i delregionerna genom överenskommelser mellan Västra Götalandsregionen och kommunalförbunden samt Business Region Göteborg.

Västra Götalandsregionens samråd med civilsamhällets organisationer och idéburna offentliga partnerskap bidrar till samlad kunskap från olika perspektiv. Genom kontinuerlig dialog med näringslivet och förmågan till gemensamma beslut kan satsningar och utvecklingsarbete riktas dit de gör mest nytta.

Den breda samverkansplattformen Klimat 2030 som Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen ansvarar för, bidrar till den regionala utvecklingsstrategins prioriterade områden genom konkreta klimatåtgärder i samverkan mellan länets aktörer. Det stärker genomförandekraften i omställningen. Västra Götalandsregionens beslutade koldioxidbudget för Västra Götaland är ett annat verktyg som ska vägleda insatser. Koldioxidbudgeten visar länets utsläppsutrymme, det vill säga hur mycket utsläppen kan behöva minska varje år för att länet ska uppfylla sin del av Parisavtalet.

Gemensamt påverkansarbete nationellt och internationellt
Västra Götaland är en del av ett större nationellt, europeiskt och globalt sammanhang där vår utveckling är beroende av beslut och processer som vi själva inte äger och styr. Vi behöver gå fram gemensamt på nationell och europeisk nivå för att undanröja hinder för Västra Götalands utveckling och skapa förutsättningar för gemensamt prioriterade frågor inom till exempel infrastruktur och elförsörjning.

När vi pekar på samma behov och agerar tillsammans har vi störst chans att göra skillnad. Men det kräver dialog, tillit och förtroende och att vi skapar och medverkar i samverkansstrukturer för att enkelt mobilisera och enas om ett gemensamt västsvenskt budskap. Påverkansarbetet

syftar till att skapa en förflyttning i prioriterade frågor och kräver ett aktivt engagemang på nationell och europeisk nivå. Det kan handla om att skapa förändringar i policyer, regeltolkning och lagstiftning samt om att kanalisera finansiella resurser till Västra Götaland.

Finansiering från nationell och europeisk nivå
Det är nödvändigt att tillsammans verka för ökade ekonomiska resurser till Västra Götaland från nationell och internationell nivå.

Bland EU:s finansiella instrument finns viktiga verktyg för den regionala och lokala utvecklingen, till exempel är programmen inom sammanhållningspolitiken direktanpassade efter västsvenska behov och förutsättningar. Det finns även andra europeiska fonder och finansieringsinstrument som bidrar till att stärka västsvenska aktörer inom områden som infrastruktur, forskning och innovation, hälsa, kultur, kompetensförsörjning, miljö och digitalisering. Dessa resurser är viktiga att ta del av för att öka genomförandekraften i strategins långsiktiga prioriteringar och kraftsamlingar.

Strategi för smart specialisering
Att identifiera och prioritera områden med potential för internationell konkurrenskraft och hållbar utveckling, så kallad smart specialisering, är en del av EU:s regionalpolitik som lägger grunden för satsningar inom EU:s regionalfondsprogram. Smart specialisering är ett verktyg för tillgången till europeiska partnerskap och konkurrensutsatt finansiering på nationell och europeisk nivå. Västra Götalands strategi för smart specialisering anger särskilt kunskapsintensiva områden i Västra Götaland med omställningspotential, där akademin och näringslivet har hög internationell konkurrenskraft och tillväxtpotential.

Så hänger det ihop

Samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunalförbunden

Strategin styr, tillsammans med regionfullmäktiges budget, Västra Götalandsregionens satsningar på regional utveckling. Västra Götalandsregionen är ansvarig för att i samverkan utarbeta och besluta om strategin. Västra Götalandsregionens roll är att leda genomförandet genom att samordna insatser och skapa förutsättningar för samverkan. Västra Götalandsregionen ansvarar också för att kontinuerligt utvärdera och följa upp arbetet med strategin och möjliggöra ett gemensamt lärande. Utöver det bidrar Västra Götalandsregionen med egna verktyg och resurser till insatser inom strategins långsiktiga prioriteringar och kraftsamlingar, till exempel genom projektfinansiering. Analyser och sammanställningar av utvecklingen i Västra Götaland uppdateras kontinuerligt av Västra Götalandsregionen.

Beredningen för hållbar utveckling (BHU) är ett politiskt samverkansorgan mellan Västra Götalandsregionen och kommunalförbunden. Beredningen hanterar frågor som är strategiskt viktiga för Västra Götalands utveckling inom områdena hållbar regional utveckling, kollektivtrafik- och infrastrukturutveckling samt kultur. Styrning och prioriteringar inom den regionala utvecklingsstrategin bereds genom BHU, inför beslut i regionstyrelsen och regionfullmäktige.

Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund, Fyrbodals kommunalförbund, Göteborgsregionen samt Skaraborgs kommunalförbund ansvarar för samverkan och gemensamt utvecklingsarbete mellan kommunerna på delregional nivå. De fyra kommunalförbunden arbetar med strategin i samverkan med kommunerna och integrerar den i ordinarie styrning och uppföljning.

Så bidrar strategin till Agenda 2030

Den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland 2021–2030 bidrar till en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. Strategin är ambitiös när det gäller att möta Agenda 2030 och FN:s 17 globala hållbarhetsmål utifrån lokal och regional nivå.

Strategin bygger på anpassad integrering av Agenda 2030. Det innebär att de regionala utmaningarna och förutsättningarna har avgjort strategins inriktning och prioriteringar, vilket i sin tur avgör vilka av Agenda 2030:s mål och delmål som strategin direkt och indirekt bidrar till på olika lång sikt.

Genom satsningar på de långsiktiga prioriteringarna och kraftsamlingarna bidrar den regionala utvecklingsstrategin till bättre hälsa och välbefinnande, möjligheter till utbildning och kompetensutveckling samt ökad sysselsättning och förbättrade förutsättningar för företagande och entreprenörskap. Strategin ska samtidigt

stärka allas lika rättigheter och öka inkluderingen samt bidra till en hållbar samhällsplanering med bland annat utveckling av fysisk och digital infrastruktur. Den bidrar också till minskad klimatpåverkan och omställning till en hållbar konsumtion och produktion med satsningar på hållbar industri, forskning, innovation och tillförlitlig och förnybar energi.

När strategin genomförs är det viktigt att vi fortsätter dialogen om och bedömningen av dess bidrag till Agenda 2030. Indikatorer ska användas som relaterar till såväl ekonomiskt, socialt som miljömässigt hållbar utveckling. På så sätt kan vi få en effektiv styrning och uppföljning.

Agenda 2030 betonar samverkan, delaktighet och transparens som förutsättningar för ett framgångsrikt genomförande och för det övergripande målet att ingen ska lämnas utanför. På samma sätt kräver den regionala utvecklingsstrategin kontinuerlig dialog, delaktighet och ett gemensamt ansvar, där samverkan och partnerskap över sektorer och mellan aktörer är en förutsättning.

Vi behöver utveckla former som synliggör eventuella målkonflikter. Då minskar risken att ett mål nås på bekostnad av andra mål. De vägledande principerna fungerar som verktyg för att integrera Agenda 2030 i genomförandet av strategin. Det sker bland annat utifrån

principerna att vi ska öka invånarnas delaktighet och inflytande över samhällsutvecklingen samt ta tillvara olika platser förutsättningar och möjligheter att klara omställningen till ett hållbart samhälle.

Så hänger det ihop

Den regionala utvecklingsstrategin är vår gemensamma strategi för den regionala utvecklingen i Västra Götalands län. Strategin har sin grund i det uppdrag som Västra Götalandsregionen har från regeringen att dels utarbeta och fastställa en regional utvecklingsstrategi för länet, dels samordna genomförandet och uppföljningen av strategin. Uppdraget finns i lagen om regionalt utvecklingsansvar (2010:630) och förordningen om regionalt utvecklingsarbete (2017:583).

Den regionala utvecklingsstrategin vägleder och samlar kommuner, kommunalförbund, näringsliv, akademi och forskningsinstitut, civilsamhällets organisationer samt Länsstyrelsen och andra statliga myndigheter i det gemensamma arbetet med regional utveckling. Strategin styr, tillsammans med regionfullmäktiges budget, Västra Götalandsregionens satsningar på regional utveckling.

Strategin tar sin utgångspunkt i Vision Västra Götaland – Det goda livet. Det goda livet omfattar en god hälsa hos invånarna, arbete och utbildning, en uthållig tillväxt, trygghet, gemenskap och delaktighet i samhällslivet, en god miljö där vi värnar de förnybara systemen, ett rikt kulturliv och ett samhälle som möter behoven hos barn och ungdomar. Det goda livet förutsätter en hållbar utveckling, där den ekonomiska, sociala och miljömässiga hållbarheten är sinsemellan beroende och förstärker varandra.

Den regionala utvecklingsstrategin bidrar till det regionala genomförandet av internationella, europeiska och nationella utvecklingsstrategier. På global nivå finns Agenda 2030 med 17 globala hållbarhetsmål. FN:s barnkonvention ska omsättas från teori till praktik där barn och unga är delaktiga i frågor som berör och engagerar dem och där de utvecklas utifrån sina unika förutsättningar och förmågor. På europeisk nivå finns sammanhållningspolitiken och EU:s tillväxtstrategier som anger riktningen för en rättvis omställning till en hållbar och konkurrenskraftig ekonomi samt mål och åtgärder för klimatneutralitet fram till 2050. Ett annat ramverk i genomförandet utgörs av den europeiska deklarationen om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (CEMR- deklarationen) liksom strategin Jämställt Västra Götaland 2024–2027 som pekar ut en riktning för jämställdhetsarbetet i länet. På nationell nivå bidrar regionala utvecklingsstrategin till Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030.

Regionala måldokument

Den regionala utvecklingsstrategin samspelar med tre andra regionala måldokument som är antagna av regionfullmäktige. De ska tillsammans bidra till att uppfylla den gemensamma Vision Västra Götaland – Det goda livet. För att öka takten i genomförandet behöver ett mer aktivt samarbete utvecklas inom områden där måldokumentet överlappar och förstärker varandra. Dessa måldokument är:

Kulturstrategi Västra Götaland och kulturplan är det övergripande måldokumentet för kultur, demokratiutveckling och civilsamhällesfrågor. Kulturstrategins mål är ”Ett fritt, rikt och starkt kulturliv i hela Västra Götaland” och innehåller ett antal områden där kulturområdet interagerar med övrigt regionalt utvecklingsarbete. Dessa områden är gestaltad livsmiljö, medie- och informationskunnighet (MIK), folkbildning, kultur och hälsa, idrott, kulturella och kreativa näringar och platsutveckling samt bibliotek och läsfrämjande. Kulturstrategin har en särskild del där kulturens bidrag till regional utveckling beskrivs.

Trafikförsörjningsprogam 2026–2029 – Västra Götalands kollektivtrafikstrategi är det övergripande styrdokumentet för kollektivtrafikens utveckling. Trafikförsörjningsprogrammet syftar till att skapa en hållbar och förbättrad tillgänglighet för människor som bor, verkar och besöker Västra Götaland. Den övergripande inriktningen är att utveckla en attraktiv, hållbar och resurseffektiv kollektivtrafik i hela Västra Götaland som bidrar till ett

transporteffektivt samhälle. Kollektivtrafiken ska utvecklas med de tre hållbarhetsdimensionerna i fokus och behöver koordineras med övrig samhällsplanering exempelvis infrastruktur samt lokalisering av bostäder, verksamheter och service.

Strategi för hälso- och sjukvårdens omställning i Västra Götalandsregionen är det övergripande måldokumentet för utvecklingen av hälso- och sjukvården mot en god och nära vård och beskriver arbetet för att möta samhällets ökade behov av hälso- och sjukvård utifrån begränsade resurser. Genomförandet bygger bland annat på tvärspektoriell samverkan. Områden där ett nära samarbete mellan regional utveckling och hälso- och sjukvård behövs är bland annat digitalisering, innovation, hälsa och life science, kompetensförsörjning, förebyggande folkhälsoarbete och tidiga insatser för barn och unga. Arbeta pågår för en ny strategi som planeras ta vid 2028, men då den övergripande riktningen kvarstår kommer ett behov av nära samarbete fortsatt vara aktuellt.

**Tillsammans gör vi Västra Götaland till ett
föredöme för omställning till ett hållbart
och konkurrenskraftigt samhälle.**

